

tabor

julij-avgust 2016, letnik LXI

Zapestnica iz vrvice

Poskrbimo tudi za duševno zdravje

POLETNA ŠTEVILKA

**Več kot 24 strani vsebin, primernih
za uporabo na taborjenju in doma!**

TABORNIKI

Kolofon

Glavna in odgovorna urednica

Nina Medved (revija.tabor@taborniki.si)

Urednik fotografije

Matic Pandel (matic.pandel@taborniki.si)

Urednica sklopa Igra

Petra Grmek (petra.grmek@taborniki.si)

Oblikovanje

Igor Bizjak (igor.bizjak@taborniki.si)

Lektoriranje

Zala Šmid (zala.smid@taborniki.si)

Novinarji in sodelavci

Jure Ausec, Miha Bejek, Jaka Bevk,
Eva Bolha, Vesna Bitenc, Gašper Cerar,
Borut Cerkenič, Petra Bregant, Teja Čas,
Tea Derguti, Mojca Galun, Tomaž Horvat,
Martin Justin, Primož Kolman,
Frane Merela, Katarina Miklavc,
Jona Mirnik, Urša Može, Boris Mrak,
Anja Novljan, Živa Novljan, Tadej Pugelj,
Lucija Rojko, Tadeja Rome, Tomaž Steriša,
Zala Šmid, Domen Šverko, Blaž Zupančič.

Naslov uredništva

revija.tabor@taborniki.si

Izdajatelj

Zveza tabornikov Slovenije
Einspielerjeva 6, Ljubljana
01/3000-820, pisarna@taborniki.si

Predsednik izdajateljskega sveta

Igor Bizjak

Grafična priprava:

Tridesign d.o.o., Ljubljana

Tisk: Schwarz print d.o.o., Ljubljana

Naklada: 6750 izvodov

Revija Tabor prejmejo vsi člani Zveze tabornikov Slovenije s poravnano letno članarino. Članarina in prejemanje revije sta vezana na koledarsko leto (januar-december).

Poštnina plačana pri pošti 1102 Ljubljana.

Revija Tabor je vpisana v razvid medijev Ministrstva za kulturo RS pod zaporedno številko 792.

ISSN 0492-1127

Za 9 poletnih tednov

Ko sva se pogovarjala z enim od občasnih avtorjev naše revije, zakaj se nam tako mudi s to poletno številko, saj je prejšnja izšla komaj dva tedna pred tem, me je malo ujel. Res je, poletna številka je veliko prehitra glede na naš siceršnji ritem izhajanja. Je pa tudi drugačna: prinaša še več praktičnih vsebin in bolj poglobljene prispevke. Za povrh so te aktivnosti pripravljene posebej z mislijo na taborjenje. Pa naj bodo to nasveti, katero knjigo vzemimo s seboj v šotor, kako izdelati zapestnico iz vrvice in si popestriti odmor po kosilu ali kaj lahko skuhamo v naravi. Hrane je v tej številki še posebej veliko - a saj vsi vemo, kakšni lakotniki postanemo taborniki po celem dnevu lazenja po hribih in dolinah! Poletna številka torej, razen kar se tiče zelo aktualnih vsebin, ni zamišljena tako, da bi jo prebrali takoj in v enem zamahu. Je vaša žepna sopotnica na taborjenjih in v dnevih, ko se ne bo nič dogajalo pri tabornikih, da boste lažje preživeli do jeseni, ko se bomo znova pričeli sestajati. Priporočamo torej, da jo vzamete v roke dvakrat na teden oziroma po potrebi!

Naj bodo vaša taborjenja nepozabna.

Nina Medved,
glavna urednica

Zgodba z naslovnice

Avtorica fotografije: Jer Pelhan

Zbiranje poguma

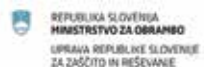
Pšenk, junij 2016

Idrijski taborniki iz Rodu srebrnih krtov smo šolsko leto zaključili s Krtkovim taborom na Pšenu. Pogumni fantje in nebojazljivo dekleta iz vodov Medvedki in Taborniški prepečenci na fotografiji nabirajo pogum. V miru in tišini so se pri taborniški koči na Pšenu pred tradicionalnimi taborniškimi porokami še zadnjič pozabavali v samskem stanu. Kar trije izmed fantov so še isti večer poklekili pred svojimi izbrankami, jih raznežili in dočakali svojo prvo taborniško poroko!

TABORNIKI

Dejavnosti ZTS
sofinancirajo:

Aktualno

- 4 Novice / Državni mnogoboj in Avanturistični junji
- 5 Novice / Adi, šola!
- 6 Novice / Priprave na taborjenje in Med prijatelji
- 7 Novice / Med ljudi

Igra

- 8 Veščine / Zbiralec

Dogodivščina

- 12 Veščine / Rolar 2
- 14 Naredi sam / Pripomočki pri kuhanju v kotličku
- 16 Zavozlano / Zapestnica iz vrvice

Raziskovanje

- 18 Orientacija / Kaj naredimo, če se izgubimo?

- 19 Orientacija / Spomin s topografskimi znaki
- 20 Kosobrinovi pripravki / Navadni potrošnik
- 22 Z ognjišča / Kuhinja na bivaku
- 23 Z ognjišča / Ananasova obrnjena torta
- 24 Varno v naravo / Kako dobro skrbi za varnost vaš rod?
- 26 Astronomija / Opazovanje nočnega neba skozi teleskop
- 28 Taborniška skrinja / Simbolika in aktivnosti območnih organizacij

Aktualno

- 30 Intervju / Nina Milenkovič Kikelj
- 32 Reportaža / Državni mnogoboj
- 34 Stran vodstva ZTS / Idejnica in NLB tečaj in Roverway
- 35 Aktualno / Gremo v naravo

- 36 Strokovno / Poskrbimo tudi za duševno zdravje
- 37 Aktualno / Preizkus znanja pred vodniškim tečajem
- 38 Mednarodno / WOSM in WAGGGS s skupnimi močmi v novo triletno
- 39 Od rodov / O medvrstniškem nasilju in Družinski zagon
- 40 Od rodov / Ruševci in konj ter Utrgani že 65 let

Razvedrilo

- 41 Knjigožer in filmoljub / Poletni seznam
- 42 Strip o Lisjaki / Lisjaki lovijo ribe
- 44 Pesmarica / Kitara in strune
- 45 Pesmarica / Nekoč, nekje

Aktualno

- 46 Koledar akcij
- 47 Zadnja plat

Dobrodošlo, poletje!

Da je junij najlepši čas v taborniškem letu, takoj za poletjem, ko odrinemo na taborjenja, je neizpodbitno. Zaključki leta, državni mnogoboj in priprave na počitnice!

Junija so se z vodstvom organizacije sestali **načelniki in starešine območij**. Prišli so s sedmih območij in se seznanili z aktivnostmi, ki se bodo odvijale v prihodnjih mesecih, pa s spremembami v izobraževanju, informacijami o mednarodnih dejavnostih in aktualnih razpisih.

Delovna skupina za PP program išče pomoč pri snemanju promocijskega videa ter pripravi kvalitetne spletne strani. Javi se jim!

Naš strokovni sodelavec Tadej Pugelj je sodeloval v strokovni skupini, ki je razvila **poklicni standard mladinski delavec**. Tega je pristojni odbor junija sprejel, za skupino pa je to velik korak naprej k vzpostavitvi nacionalne poklicne kvalifikacije. Čestitamo!

Vzpostavili smo sodelovanje z banko NLB, saj bomo avgusta v Bohinju pripravili **tabor za otroke zaposlenih v banki**. Tako omogočamo našim taborniškim vodnikom možnost plačanega poletnega dela.

Dobili smo potrjena sredstva za izvedbo projekta **Gremo v naravo**, v sklopu katerega bomo taborniki septembra znova preplavili gozdove. S to akcijo želimo zbrati nove taborniške aktivnosti, pritegniti lokalno skupnost, poskrbeti za naravo. Več o njej najdete v junijski ter tej številki Tabora!

Regijskih vaj v Breginju na temo potresa so se poleg gasilcev, gorskih reševalcev in mnogih drugih udeležili tudi taborniki. Foto: PGD Breginj

Na ARS-u so kolesarili, tekli, veslali. Foto: Arhiv ARS

Državni mnogoboj

Rodovi so opravljali še zadnje priprave na mnogoboj: **Rod Ukročena reka Maribor** je vadal postavljanje šotor in **Rod Lilijski grič Pesje** je zaključek leta združil s pripravami, zbirali so material za ogenj, vodnikom podelili lepe zahvale za delo v rodu in zaprisegli člane. **Rod Hudi potok Šmartno ob Paki** je po svojem mnogoboju posebej za to priložnost posnel video in pesem Marka Nastrana!

Dodatne vaje so se rodovom splačale, saj je **državni mnogoboj**, ki ga je organiziral Rod mirne reke Mirna, obogatilo lepo vreme ter kar 380 tabornikov, ki so se zbrali na Dolenjskem. Organizatorji so tik pred zdajci celo iskali dodatne sodnike zaradi visokega števila prijavljenih ekip. Čestitamo vsem sodelujočim in organizatorjem!

Korajža sporoča: Rok za oddajo prispevkov za septembrsko številko je v ponedeljek, **22. avgusta!**

Rod Zelene Rogle Zreče je vadal postavljanje ognjev, ki jih je preizkusil s peko hrenovk. Foto: Jan Esih

Avanturistični junij

21 dvo- in štiričlanskih ekip se je pomerilo na Slovenski avanturi (ARS) Rodu Jezerski zmaj Velenje. V 50 urah ali treh dneh so premagali 440 km. Mmm!

Adijo, šola!

Mnogi rodovi so praznovali zaključek šolskega leta na pikniku: **Rod stražnih ognjev Kranj** recimo, **Rod Stane Žagar - mlajši** je na pikniku preveril znanje članov, taborniki **Rodu svobodnega Kamnitnika Škofja Loka** so se že okopali v Sori. V Sračji dolini so članom podelili veččine v **Rodu Heroj Vitez Ljubljana**. V Iški vintgar so odšli v **Rodu Sivega volka Ljubljana**, kjer se je zvok kitare pomešal z zvokom dežnih kapelj. **Rod bistriških gamsov Kamnik** je tudi imel moker piknik, a zato, ker so se po opravljeni poti z zabavnimi nalogami taborniki zbrali ob kamniškem bazenu. S temo lunaparka so piknik pri taborniški koči na Naklu obarvali v **Rodu Srnjak Logatec**.

Drugi so šli na izlet: taborniki **Rodu Hudi potok Šmartno ob Paki** so z MČ-ji spoznali kačo in tarantelo, hranili žirafe in nato celo prespali v živalskem vrtu! Drugi vodi so zaključili leto na vodovih srečanjih. Člani **Rodu Črnega mrava Ljubljana** so se vzpeli na Sveto Ano in člani **Rodu Samorastniki Ljubljana** so šli v Pirniče, kjer se je rodil Jakob Aljaž, nato pa še za ohladitev do Zbiljskega jezera.

En dan včasih ni bil dovolj: na dvodnevnem zaključku leta so najprej prespali noč v bivaku taborniki **Rodu upornega plamena Mengeš** in drug dan šli na sprehod s starši ter si ogledali gledališko predstavo MČ-jev. **Rod Toplega vrelca Topolšica** je najprej pokosil travnik ter nato dva dni užival ob ognju in kitari, igranju Rim-šim-šima. **Rod Enajsta šola Vrhnika** je dobil izvrstno lekcijo: na bivačiranju so vodniki ostali brez hrenovk, saj so jih fizično aktivni otroci zmazali brez upiranja!

In še: Ponorele veverice **Rodu gorjanskih tabornikov Novo mesto** so zaključile leto z učno uro peke palačink. **Rod zelene sreče Železniki** je igral balinčke, roverček, med dvema ognjema, lizali so sladoled in so se imeli tako lepo, da so se pozabili fotografirati za spomin. Veščine in rutice so podelili v **Rodu puntarjev Tolmin** ter v **Rodu II. SNOUB Ljubo Šercer**, kjer so se sladkali tudi z zdravimi piškoti in češnjami. Na taborniškem prostoru v Jagodju so se zabavali taborniki **Rodu jadranskih stražarjev Izola**, pri svoji taborniški hiški pa v **Rodu dveh rek Medvode**. **Rod soških mejašev Nova Gorica** je odkrival skrivnosti gozda in zvečer s starši ob ognju zapel ob kitari. **Rod srebrnih krtov Idrija** je na Krtkovem taboru na Pšenku obnovil taborniška znanja, skuhal golaž ter večer dopolnil s tremi taborniškimi porokami. Srečno, ženini in neveste!

Velenjski taborniki so zaključili leto na vodovih uricah. Četa Divji volk je osvajala Kmetovalca. Foto: Meta Kodrič

Poligon, kurjenje ognja s kresilom, fotografski kotichek na zaključnem pikniku Rodu Pusti grad Šoštanj. Foto: Suzana Podvinšek

Domžalski taborniki so zaprisegli res veliko število novih članov in se s starši podali na lov za zakladom. Foto: Blaž Verbič

Rod Beli bober Ljubljana je na taboru s starši užival, pripravili so lep video večera ob ognju. Foto: Peter Zimic

Priprave na taborjenje

Pred odhodom je treba kaj urediti: recimo taborni prostor in nato uživati v dobrotah iz sača na ognjišču, kot so storili v **Rodu Bičkova skala Ljubljana**. Tudi na Kralju golaža so dokazali, da so odlični kuharji. **Rod II. grupe odredov Celje** je za starše pripravil lično predstavitev pomembnih informacij, ki jih morajo vedeti, preden spustijo otroke na taborjenje. **Rod Sotočje Nazarje** je iskal taborno kuharico, saj je sedanja dobila novo službo. Upamo, da so rešili zagato in bodo uživali na taborjenju. GG-ji **Rodu Črno jezero Slovenska Bistrica** so na vodovem sestanku zbirali ideje za taborjenje.

Med prijatelji

Tabornike so zasrbeli podplati. **Rod gorjanskih tabornikov** je z GG-ji okupiral senik in se kopal v naravi. **Rod Jezerski zmaj Velenje** je šel na MČ vikend, ki je vključeval pohod in razvajanje z domačimi sokovi ter namazi za kruh. **Rod Severni kurir** je GG bivak doživel po preživetniško, postavili so streho iz naravnih materialov, vadili vzdržljive vezave.

Nova prijateljstva so krepili člani **Rodu Podkovani krap Ljubljana** in **Rodu upornega plamena**, skupaj so raziskovali Kurešček in naravo, manjkalo ni smeha, pogrešali so le kakšnega medveda. **Rod zelenega Žirka Žiri** je z lokalnimi skavti igral bejzbol in roverček.

Taborniki so odkrivali nove reči. **Rod snežniških ruševcev** je obiskal hlev z lipinci in jezdil konje. Trojica njihovih RR-ov se je letos prvič tradicionalno odpravila nabirat bezeg, iz katerega so skuhali sirup za taborjenje. Kakšna dobra ideja! **Rod jadranskih stražarjev Izola** je spoznaval domače mesto s foto-orientacijo. Na točkah so opravljali naloge in nato obiskali gasilski dom, obnovili znanje o ognjih, raziskali vozilo, ki ga gasilci uporabljajo za gašenje gozdnih požarov.

Lep vikend so na svojem domu na Šiji preživali v **Rodu kriške gore Tržič** in krstili tabornike. Vandrally **Rodu Močvirskih tulipanov Ljubljana** je odpadel, peka palačink na Vičkovem dnevu pa na srečo ne! Skrite zaklade v obliki geocachev so iskali in lovili v **Rodu kraških j'rt Sežana**.

65. obletnico so praznovali v **Rodu kraških vihar-nikov Postojna**. V centru Postojne so naredili žurko s taborniškimi aktivnostmi, obiskali so jih taborniki iz drugih krajev, o obletnici so poročali tudi v Notranjsko-primorskih novicah. Čestitke!

PP-ji XI. SNOUB iz Maribora so o vedenjskih zasvojenostih govorili tudi s svojimi člani. Foto: Arhiv XI. SNOUB

Med ljudi

Mnogi rodovi so predstavili taborništvo otrokom, ki obiskujejo vrtec: **Rod upornega plamena** recimo, so pa tudi z GG-ji bivačili na lgu, se udeležili tekmovanja v prvi pomoči ter na Golažijadi osvojili 2. mesto. Uf!

V vrtcih so se predstavljali tudi Mariborčani, med drugim **Rod Ukročena reka**. **Rod XI. SNOUB** poroča, da so imeli otroci veliko vprašanj, ko so preizkusili bivač. V Mariboru so tudi širili zdrav duh: PP-ji iz XI. SNOUB so v Mariboru in na Lovrencu na Pohorju z osnovnošolci govorili o vedenjskih zasvojenostih ter jim pokazali video, ki so ga posneli na to temo. **Rod II. SNOUB Ljubo Šercer** je na Športnem vikendu pripravil izziv v obliki vzpona do Trikotne jase za družine - navdušeni so nad 72 sodelujočimi. Nato so dan podaljšali s pripravami na mnogoboj in z GG-ji prespali v naravi!

Rod Enajsta šola je ponudil pomoč na Argotlonu, **Rod aragonitnih ježkov Cerkno** na maratону Franja in **Rod Odporne želve Anhovo** na prazniku česenj v Goriških Brdih, kjer so se predstavili s postavljanjem

Fotka meseca

Rod kraških viharov Postojna praznuje že 65 let. Foto: Pija Šarko

bivaka, izdelovanjem zapestnic ter streljanjem z lokom.

Rod Veseli veter Murska Sobota je na Družinskem pikniku v organizaciji občine pripravil lov na tabor in progo preživetja s hojo po traku, pajkovo mrežo in guganjem med drevesi. **Rod Topli vrec Topolšica** se je predstavil na Metuljevem dnevu, kjer so sodelovali z lokalnimi društvi. Na športnem dnevu lokalne osnovne šole so GG-ji **Rodu bistrega potoka Muta** pokazali nekaj taborniških panog, sicer pa so v rodu organizirali že 52. taborniški tek na Muti in sprejeli kar 140 tekmovalcev vseh starosti. Čestitke!

V **Rodu svobodnega risa Kočevje** zagnano sodelujejo pri Lokalnem programu za mladino občine Kočevje in imajo dva nova bolničarja. **Rašiški rod Šmartno** je posnel simpatičen video o tem, zakaj je taborništvo zakon, ki si ga lahko ogledate na njihovi Facebook strani!

Korajža pojasnjuje: Novice pripravimo v uredništvu tako, da povežemo **informacije**, ki nam jih pošljete rodovi. Vabimo vas, da nam na revija.tabor@taborniki.si napišete, kaj ste doživeli čez poletje v tej obliki: ime akcije, komu je bila namenjena in v dveh povedih opišete, kaj se je dogajalo. Pošljite nam tudi **novičko** za rubriko Od rodov v dolžini 1300 znakov. Zapišite stvari, ki so zanimive za druge tabornike: o rdeči niti, kakšne aktivnosti ste pripravili, kakšen je bil odziv lokalnega okolja. Taborniški fotografi ste vabljeni, da z nami delite vaše fotografije. **Posnetkov, narejenih z mobilnimi telefoni ali prenesenih s Facebooka, ne sprejemamo.** Uredništvo Tabora se vam že unaprej lepo zahvaljuje!

Zbiralci spominov nekega taborjenja

Besedilo in slike: Petra Grmek; nekatere ideje za taborni program, zbrane na vikendu za MČ vodnike, posredovala: Nina Kapelj

Taborniki smo prav posebna bitja – vedno v iskanju novih dogodivščin in znanj, a hkrati se držimo starih šeg in navad. In kje je to bolj res kot na taborjenju ... Oglejte si naslednje strani in se ogrejte za težko pričakovani tabor! Nato pa le nahrbtnik na rame, oči na peclje in zbiranje vtisov s taborjenja naj se začne!

Vodov kotichek □

Za vaš vod verjetno eden najlepših kotichek na vašem taboru, kjer je vse, tako kot mora biti oziroma si želite vi! Vodovo ozemlje lahko označuje ograja, skozi vhod pa lahko spustite samo tiste, ki poznajo pravo geslo ... Še bolje bo, če v svoj vodov kotichek povabite drug vod na obisk.

Znaš narisati preprosto skico vašega vodovega koticčka? Če ti je lažje, pa le opiši, kje in kakšen je vaš letošnji vodov kotichek.

Vodova zastavica □

Najboljši način, da označite svoj vodov kotichek, je čisto vaša vodova zastavica ... Že pred taborjenjem se lahko pogovorite o njenem izgledu, na tabor s seboj prinesete blago in pri eni od gozdnih šol skupaj z vodnikom sešijete zastavico, ki vas bo spremljala še dolgo po taborjenju. Mogoče celo do modrih rutic!

Nariši vodovo zastavico ali znak svojega voda!

Taborni izumi □

Ureditev vodovega koticčka ni mačji kašelj – pri izdelavi klopi, visečih mrež in nadstreškov lahko vsi pokažejo svoje taborniško znanje in spretnosti ... Seveda pri tem ravnamo, kot se za tabornika spodobi, varčno in do narave prijazno – nobenega vrezovanja vodovega znaka na debela bližnjih dreves!

Katere vozle ste uporabili pri urejanju vašega koticčka?

Vodovi večeri □

In kaj je lepšega od opazovanja zvezd in sladkanja z dobrotami s tabornega ognja? Gledanje zvezd in sladkanje v vodovem kotičku! Ob prasketanju ognja pa si le zapojte – kaj drugega kot vodovo himno!

Napiši jedilnik in recepte vašega vodovega večera.

Sfe si izmislili vodovo himno? Zapiši jo!

Imena šotorov in totemi □

Pri vrstah in vrstah enakih šotorov, ki jih taborniki postavimo, se je včasih prav težko znati – še posebej, ko želimo vodnici povedati zgodnico za lahko noč. Veliko lažje je, če prebivalci vsakega šotora svojemu domovanju nadenejo ime in ga zapišejo na tablico ali košček lubja. Ali pa še bolje – pred svojim šotorom postavijo totem! Ker smo taborniki iznajdljivi, za njegovo izdelavo ne potrebujemo veliko. Nekaj palic, kakšen kamen, malo vrvice in naš šotor že ima svojega “stražarja”!

S kom si letos deliš šotor?

Kako je ime vašemu šotoru?

Sfe izdelali tudi svoj totem – nariši ga!

Večni ogenj □

Ena od nalog dežurnega voda je tudi skrb za večni ogenj – ta ne sme do konca tabora ugasniti, drugače ... se zgodi kaj? Pozanimajte se pri taborovodji in odgovor zapišite. Hkrati pa lahko starešino tabora vprašate, če se je to v vašem rodu že kdaj zgodilo. Pa še nasvet – večni ogenj naj bi gorel počasi in z majhnim plamenom, zato nanj nikar ne nalagajte, kot da ste na kresovanju! Dovolj je že kakšno debelejšo in trše poleno (ki pa mora seveda biti suho).

Navodila: Če si na vašem taborjenju opazil, izkusil kaj podobnega, obkljukaj kvadratke! Da bo zbirka spominov še popolnejša, ti svetujem, da posamezne stvari tudi opišeš ali pa narišeš! Verjetno zanje ne bo dovolj prostora na straneh Tabora, zato si lahko iz papirja izdeláš svoj taborni dnevnik, v katerem lahko zbereš vse v fise in spomine.

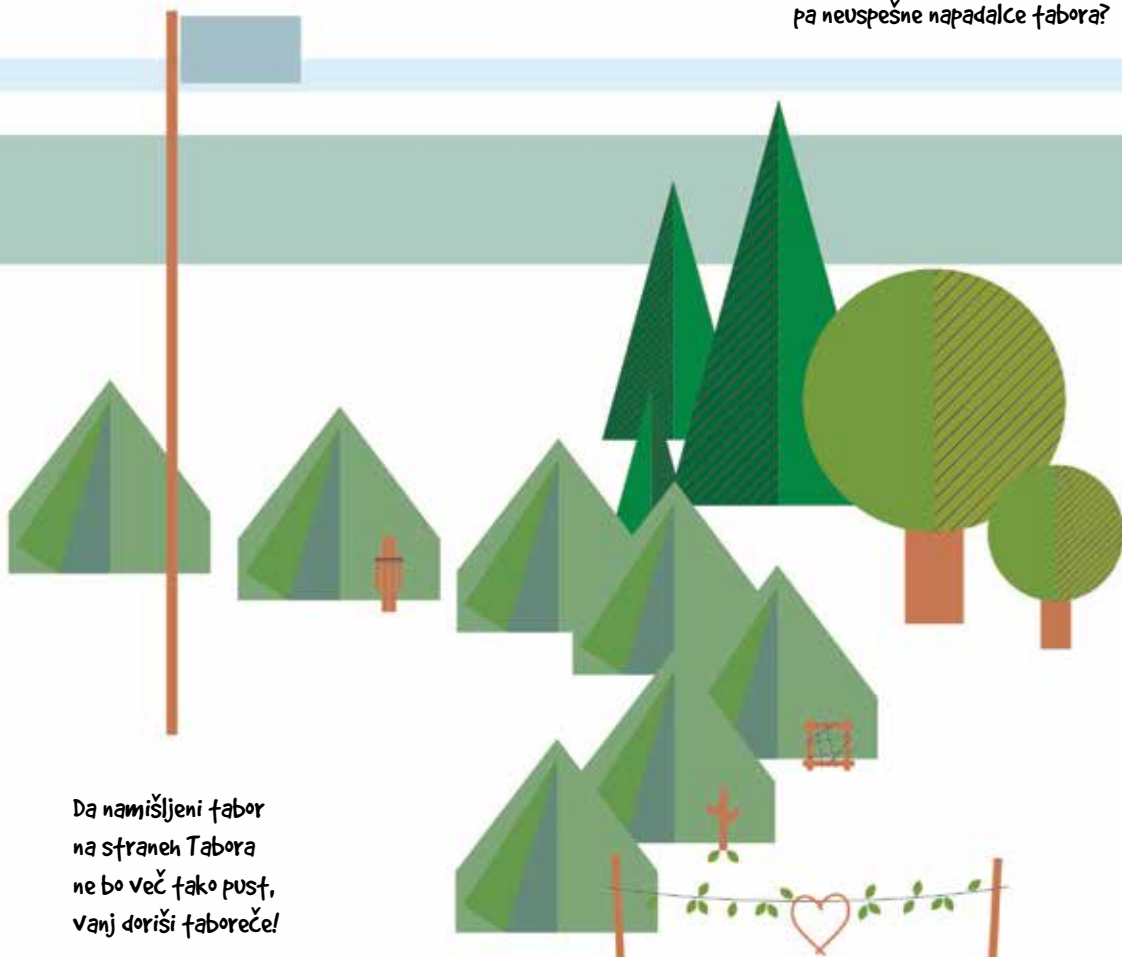
Kraja zastave in napad na tabor □

Najpogumnejši taboreči se včasih preizkusijo
v kraji zastave ali napadu na tabor.

Kakšna pravila glede tega imate v vašem rodu?

Je lefos komu uspelo ukrasti zastavo?

Kakšna je bila kazen, ki je doletela stražo ali
pa neuspešne napadalce tabora?

Da namišljeni tabor
na straneh Tabora
ne bo več tako pušč,
vanj doriši taboreče!

Poroke, bratenja in sestrenja □

Proti koncu taborjenja je običajno čas, da si
obljubimo večno prijateljstvo s svojimi najljubšimi
taborečimi in se z njimi pobratimo ali posestrimo
... ali pa celo poročimo – s kuharico, ki peče
najboljše palačinke!

Si se s kom poročil/pobratil/posestril?

Kakšne preizkušnje so vaju čakale?

Proga preživetja □

Ena najzahtevnejših in najzabavnejših preizkušenj na taboru je brez dvoma proga preživetja. In brez dvoma je, kot se spodobi, vsaj malo blatna!

Ste letos na taboru imeli progo preživetja?

Katera ovira ti je bila najbolj všeč?

Katera se ti je zdela najbolj zahtevna?

Koliko blata si prinesel s proge v tabor?

Tematski dan □

Na taborjenju pa nismo vedno "le" taborniki. Pridejo posebni, tematski dnevi, ko se cel tabor iz tabornikov prelevi v Indijance, kavboje, gusarje, Vikinge ... ali pa celo astronavte! Takrat se preizkusimo v drugačnih veščinah in spoznavamo druge kulture ali pa potujemo v času.

Ste imeli tematski dan tudi na vašem taborjenju? Kakšen?

Kaj novega ste se naučili in preizkusili takrat?

Prav poseben dan na taboru pa je tudi "narobe dan". Ste ga imeli? Kaj posebno čudnega in smešnega se je pa takrat zgodilo?

Tina je navdušena zbirateljica: Ko sem bila mlajša, sem zbiralala kamenčke, serviete, znamke ... Zdaj pa "zbiram" tudi taborniške šege in navade ter lepe spomine s taborniških akcij. Zbiraj jih z mano in morda boš osvojil veščino Zbiratelja. In če boš kdaj potreboval kakšno pomoč, pocukaj za rokav tudi člane Kluba taborniških zbirateljev Hrčki, ki ima prav posrečeno ime!

Da se ti zrola

Rolar 2

Besedilo: Matic Dolenc - Medo, fotografiji: Pija Šarko

V lepih dneh se po cestah, ulicah in parkih rola vse več ljudi različnih starosti, saj jim to predstavlja zanimiv in pozitiven način preživljanja prostega časa, nekaterim pa celo prevozno sredstvo.

Začetki rolanja

Zgodovina rolanja sega v 18. stoletje, saj so takrat prvič predstavili **kotalke**, ki so bile nedvomno predhodnice rolerjev. Razlika med rolerji in kotalkami je ta, da imajo kotalke po dve vzporedni kolesi - pod prsti in pod peto. Pri rolerjih so kolesa postavljena po sredini stopala, običajno štiri v vrsto. Rolerji so tudi precej hitrejši in okretnejši.

Revolucionarno preobrazbo kotalk v rolerje lahko pripišemo dvema ameriškima hokejistoma, Scottu in Brennanu Olsonu, ki sta v začetku 80. let prejšnjega stoletja za potrebo treniranja med poletnim - zunajsezonskim - časom kotalke spremenila po podobi drsalk.

Danes se rolerji in rolanje hitro razvijajo, posledica je vedno več športnih tekmovanj na rolerjih, kot so ulična tekmovanja, park rolanja, hokej na rolerjih (ali inline hokej), hitrostno rolanje, slalom, downhill oz. spust.

Cestna pravila rolanja

Še preden se z rolerji zapodimo na ceste med ves ostali promet, moramo poznati nekaj cestnih pravil rolanja, ki opozarjajo na osnovno varnost v prometu.

1. Rolaj pametno.

- Vedno imej na sebi zaščitno opremo: čelado, ščitnike za kolena, komolce in zapestja.
- Dobro obvladaj osnove: odrivanje, ustavljanje in obračanje.
- Redno vzdržuj opremo v dobrem stanju.
- Prilagodi hitrost svojemu znanju.

2. Rolaj zakonito.

- Upoštevaj vse cestnoprometne predpise.
- Rolaj na površinah, kjer ne ogrožaš sebe in drugih.

3. Rolaj pozorno.

- Ves čas rolaj nadzirano.

- Na cesti ne izzivaj sreče.
- Izogibaj se vodi, olju in pesku.
- Izogibaj se prometu.

4. Rolaj dostojno.

- Rolaj po desni, prehitevaj po levi strani. Z vedenjem "obvesti" ostale udeležence v prometu, naj te prehitevajo po tvoji levi.
- Vedno se umikaj pešcem.

Osnovne tehnike rolanja

Da jih bomo dobro poznali in na rolerjih ne bomo imeli težav, so spodaj opisane tri tehnike rolanja.

Odrivanje ali začetni rolerski korak

Rolerje postavimo v razkoračni položaj in jih nekoliko nagnemo noter, da so kolesa postavljena na notranje robove. Sledi prenos teže na bodočo stojno nogo in istočasno rahlo odrivanje v stran. Paziti moramo na naklon telesa naprej in rahlo upognjenost kolen, ki gledajo naravnost v smeri rolerjev. Roke so v predročju rahlo pokrčene, pogled pa usmerjen naprej.

Ustavljanje

Iz začetnega osnovnega položaja preidemo v koračni položaj, pri čemer je prednji roler tisti, na katerem je zavora (običajno je to desna noga). Sledi prenos

teže na zadnjo nogo in dvig prstov prednje noge, da se zavora dotakne tal. Nato se istočasno znižamo in obremenimo zavoro. Zavoro obremenjujemo toliko časa, dokler se popolnoma ne ustavimo. Paziti moramo tudi na naklon telesa naprej in na rahlo upognjenost kolen, ki gledajo naravnost v smeri rolerjev. Roke so v predročenu rahlo pokrčene. Pogled je usmerjen naprej.

Obračanje

Pri dovolj veliki hitrosti preidemo iz osnovnega položaja v razkoračni položaj. Sledi obremenitev notranje strani koles zunanje noge in ohranjanje telesa v smeri zavoja. Težišče telesa naj bo na sredini oziroma zaradi obremenitve nekoliko bolj nad zunanjo nogo. Razkoračni zavoj se zaključi, ko z rolerji narišemo črko U. Ves čas zavoja smo v kolenih rahlo pokrčeni, roke imamo v predročenu, pogled je usmerjen naprej.

Pazimo na naravo

Ker taborniki zagovarjamo zdrav način življenja, poleg tega pa tudi pazimo na ekologijo pri naših aktivnostih, so rolerji poleg kolesa odlična alternativa ostalim prevozom, kot so avtobusi, avtomobili ali motorji. Menda pri uri rolanja porabimo med 400 in 800 kalorij, odvisno od intenzivnosti rolanja!

Rolajmo s taborniki

Prednost rolerjev pred kolesom je ta, da lahko rolerje pospravimo v torbo, ko jih ne potrebujemo. Tako lahko na taborniške sestanke prihajamo z rolerji, med sestankom pa jih imamo pospravljene na varnem v rodovih prostorih ali šolski garderobi. Zelo zanimiv izziv za celoten rod bi bil, da bi tudi PP-ji in RR-i, ki se drugače vozijo z avtomobili in motorji, prihajali na taborniške aktivnosti z rolerji ali kolesom.

S svojim vodom se poskusite dogovoriti, da boste izpeljali akcijo, na katero se boste **odpravili z rolerji**. To je lahko bivak ali pa tudi obisk čipkarskega muzeja. Če obiščemo muzej, potrebujemo samo nahrbtnik s čevlji ali copati, če pa se odpravimo na bivak, bomo potrebovali še kaj zraven. Ker je za bivakiranje potrebno oditi iz mesta, lahko to storimo z rolerji. Do bližnjega gozda lahko odrolamo, nato pa rolerje priprnemo na nahrbtnik, obujemo gozdarje in pot nadaljujemo peš.

Zanimiv izziv je tudi **orientacija po mestu z rolerji**. Poleg rolanja treniramo tudi spretnosti orientacije in topografije.

Poleg izletov in orientacij, pa se lahko na rolerjih tudi **igramo**. Veliko iger, ki jih poznamo taborniki, se je mogoče igrati tudi na rolerjih. Npr. Kdo se boji črnega moža, Okamenele ali ledene babe, skrivalnice na rolerjih, razni poligoni ali štafete ... Ob tem bomo tudi krepili naše motorične sposobnosti in naredili kakšno igro, ki nam je že postala dolgočasna, znova zanimivo!

Rolerke so cool.
O, dobri so full!
Lahko se zabavaš.
Ali poigravaš.
Rolajmo vsi.
Jaz. In ti.

Maša in Špela, 4.a

Vid je precej neroden: Vedno, ko se odpravimo na rolerje, pazimo, da so rolerji pravilno vzdrževani in pa na varnost. Verjemite mi na besedo, imam mnoge boleče izkušnje!

Pripomočki pri kuhanju v kotličku

Besedilo in fotografije: Tomaž Sterniša

Poleti taborniki preživimo veliko časa v naravi in pogosto je na programu tudi kuhanje v kotličku. Naredimo si lahko nekaj pripomočkov, s katerimi bo uporaba kotlička še bolj zabavna.

Odlivanje iz vročega kotlička

Ko na bivačkanju ali izletu v kotličku skuhamo čaj, golaž, zelenjavno juho ali kaj podobno slastnega, želimo skuhamo tudi čim prej poskusiti. Ker taborniki zajemalk navadno ne nosimo s seboj na akcije, si pri natakanju čaja (golaža) v skodelice (menažke) pomagamo s tistim, kar pač imamo na voljo. Običajno je to skodelica, manjša menažka ali kaj podobnega.

Na Sliki 1 pa vidimo pripomoček, s katerim postane odlivanje iz vročega, sajastega kotlička, ki ga sicer ne moremo prijeti z roko, enostavno opravilo. Potrebujemo le dovolj močno rogovilo, ki se ne bo upogibala ali zlomila pod težo polnega kotlička. Na primernem mestu odrežemo kraka rogovile in z nožem označimo mesto, na katerem bomo naredili utor za ročaj kotlička (Slika 2a). Ta utor naredimo enako kot utor na palici, na katero obesimo kotliček nad ognjišče (Slika 2b). Sega naj približno do polovice debeline palice, da ročaj kotlička zanesljivo ne bo zdrsnil iz njega.

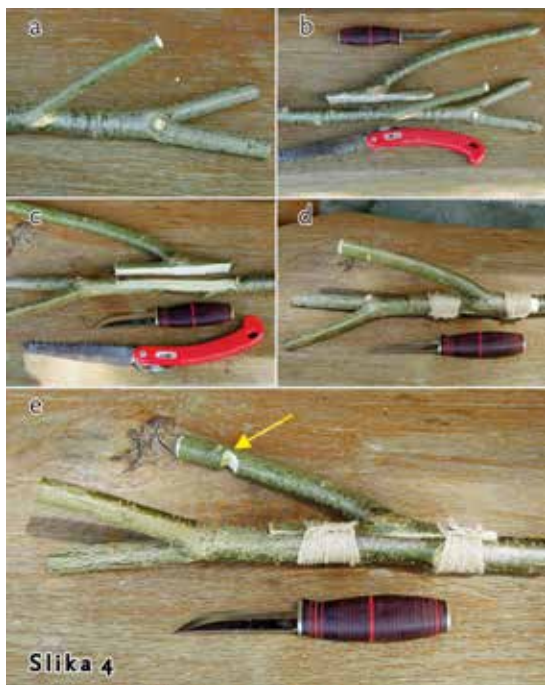
Rogovilo z utorom zataknejo za ročaj kotlička, kraka rogovile pa naslonimo na njegov rob (Slika 2c). Z dviganjem ročaja rogovile odlivamo vsebino kotlička. Količino in hitrost odlivanja lahko dokaj natančno uravnavamo. V našem primeru je žal namesto golaža samo voda, ker za kuhanje pri pripravi prispevka ni bilo časa. Če pri odlivanju uporabimo še pokrov kotlička, kot vidimo na Sliki 2d, lahko na ta način odcedimo čaj, ki smo ga skuhal iz zelišč, nabranih v naravi (previdno, le zelišča, ki jih dobro poznamo!) ali odlijemo vodo pri kuhanju testenin, krompirja ali podobnega.

Opisani pripomoček lahko s pridom uporabimo takrat, ko pod kotličkom preveč zakurimo in se ročaj tako segreje, da ga ne moremo prijeti z roko.

Uporaba kotlička brez ročaja

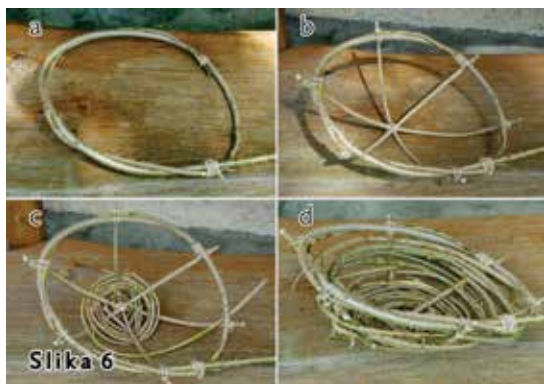
Pri kuhanju s kotličkom, ki mu je "odpadel" ročaj, postavimo ognjišče med tremi večjimi kamni, med dvema hlodoma ali kaj podobnega.

Odmikanje kotlička z ognjišča med kuhanjem in ko je jed kuhana, je zahtevno in tvegano opravilo. Pomagamo si lahko s pripomočkom, ki ga vidimo na Sliki 3. Rob kotlička zatakne v zarezo na spodnji strani palice (puščica na Sliki 3). Zareza sega približno do polovice debeline palice in je na notranji strani kotlička ravna, na zunanji strani pa zaobljena (Slika 4e). Spodaj, kjer pripomoček podpira dno kotlička, mora biti zaradi stabilnosti palica razdeljena v rogovi.

V naravi je razmeroma težko najti ustrezno razvejano palico. Na Sliki 4a vidimo palico, ki izgleda zelo primerna, pri poskusu izdelave pripomočka pa ugotovimo, da je zgornja palica pretanka in pod napačnim kotom. Včasih lažje kot poiščemo novo, primerno oblikovano palico, izrežemo ustrezen del iz druge palice in ga vstavimo v utor, ki ga naredimo

na palici, iz katere bo naš pripomoček (Sliki 4b in 4c). Za izdelavo nadomestnega dela in utora na palici potrebujemo le nož, z uporabo žage in mogoče sekire si delo le nekoliko olajšamo. Nadomestni del trdno privežemo v utor na palici (Slika 4d). Zaključimo z izdelavo zareze za rob kotlička (puščica na Sliki 4e). Z nekaj vaje in vztrajnosti (prispevek v majski številki revije Tabor) opisani pripomoček naredimo v približno pol ure.

Improvizirano cedilo

Če s seboj nimamo pokrova kotlička, s katerim si lahko pomagamo pri odcejanju čaja, testenin in podobnega, lahko iz leskovih šib (še bolje iz vrbovih) naredimo cedilo, uspešno uporabo katerega vidimo na Sliki 5.

Nekoliko debelejšo šibo upognemo in prepletemo, kot vidimo na Sliki 6a. Na enem ali dveh mestih tako narejen obroč zavežemo (ojačan vrzni voz), da se med delom ne razplete. Na tako pripravljen obod cedila privežemo (kvadratna vezava z manjšim številom ovijanj) nekaj upognjenih šib, ki predstavljajo ogrodje za dno cedila (Slika 6b). Tanke šibe začnemo prepletati od sredine cedila navzven (Slika 6c), dokler cedilo ni gotovo (Slika 6d). Izdelek je narejen na hitro (v dobre pol ure), za boljše (izmenično) prepletanje bi moralo biti v ogrodju liho število krakov (sedem namesto šest). Namesto šib lahko za prepletanje uporabimo tudi srobot, stebila praproti ali kaj podobnega.

Vid bo izkoristil priložnost: Z izdelavo opisanih pripomočkov si lahko zelo olajšamo delo pri kuhanju v kotličku, hkrati pa pridobivamo izkušnje in spretnost pri delu s taborniškimi nožem in ostalim osebnim orodjem!

Zapestnica iz vrvice

Besedilo in fotografije: Tomaž Sterniša

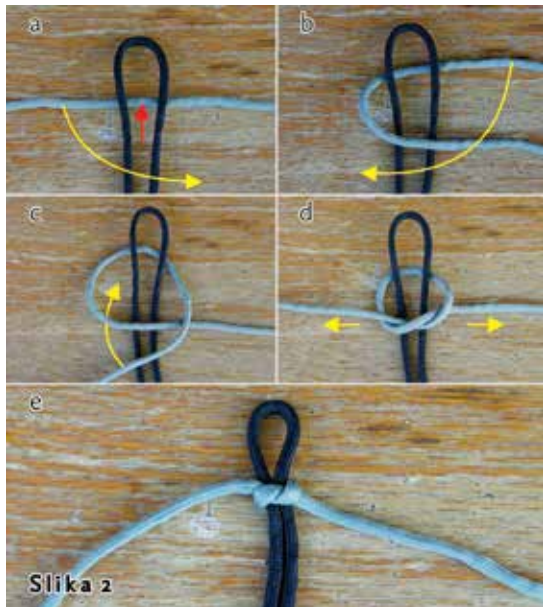
Preživetveno zapestnico (survival bracelet) lahko kupimo v skoraj vsaki trgovini z opremo za bivanje v naravi. Lahko si pa naredimo svojo, brez plastičnih delov in po svojem okusu!

Zapestnica se imenuje preživetvena zato, ker je narejena iz vrvice, dolge približno 2,5-4 m, kar je odvisno predvsem od načina izdelave. Najbolj primerna vrvica je paracord vrvica, ki jo dobimo v večini trgovin z vojaško opremo. Poceni jo lahko naročimo tudi preko spleta, kjer je na voljo ogromna ponudba barv in vzorcev (Slika 1a). Seveda lahko uporabimo tudi drugačne vrvice, dobro pa je, če so mehke in ne predebele.

Kaj potrebujemo?

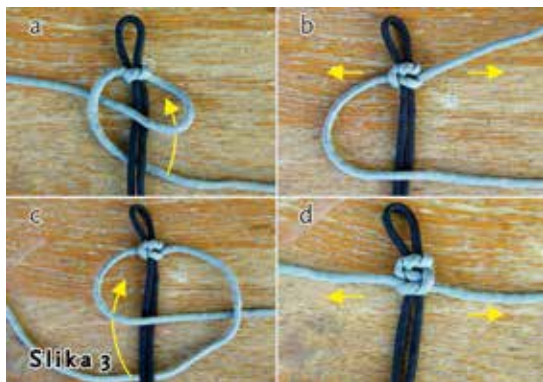
Dolžina vrvice je odvisna od debeline zapestja. Uporabili smo okrog 2,5 m vrvice za pletenje (siva vrvica na Sliki 1b) in krajšo vrvico dolžine približno 60 cm (2x30 cm) za osnovo zapestnice (črna vrvica na Sliki 1b). Na tej vrvici lahko že vnaprej naredimo vozel za zapenjanje (okrasni vozel, kot je opisan v reviji Tabor, december 2014, lahko pa tudi čisto navaden polvozel, narejen z dvema vrvicama). Dvojna dolžina vrvice od zanke do vozla (rumena črta na Sliki 1b) naj bo za 2 do 3 cm daljša od obsega zapestja. Druga možnost je, da vozel na osnovni vrvici zavežemo

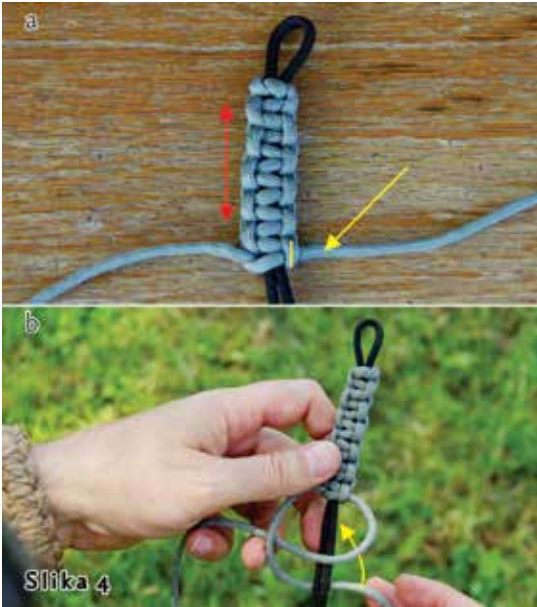

na koncu, ko lahko potrebno dolžino izmerimo na zapestju. Poleg vrvice potrebujemo le še oster nož ali škarje in vžigalnik.

Kako pletemo?

Na daljši vrvici poiščemo sredino vrvice in jo položimo približno 2 cm pod zanko na osnovni vrvici (rdeča puščica na Sliki 2a). Konec daljše vrvice z ene strani (z leve) prekržamo preko obeh osnovnih vrvic (rumena puščica na Sliki 2a). Preko osnovnih vrvic prekržamo še drugi konec daljše vrvice (puščica na Sliki 2b) in ga speljemo od spodaj skozi nastalo pol-

zanko (Slika 2c). Dobro zategnemo v smeri puščic na Sliki 2d, da na osnovni vrvi dobimo zanko (Slika 2e), ki je ravno dovolj velika, da skozi jo potegnemo vozle za zapenjanje na drugem koncu osnovne vrvice. Velikost te zanke lahko med delom še popravljamo.

Če smo začeli z leve strani (Slika 2), pletenje nadaljujemo s polzanko na desni vrvi, levo vrvi pa speljemo pod osnovnima vrvicama in od spodaj skozi polzanko na desni vrvi (Slika 3a). Dobro zategnemo (Slika 3b) in postopek ponovimo še z druge strani. Naredimo polzanko na levi vrvi, desno vrvi pa speljemo pod osnovnima vrvicama in od spodaj skozi polzanko na levi vrvi (Slika 3c). Spet dobro zategnemo (Slika 3d). Postopek nadaljujemo do želene dolžine zapestnice.

Med delom lahko narejeni del zapestnice nekoliko premikamo po osnovnih vrvicah (rdeča puščica na Sliki 4a). Običajno to naredimo zato, da zanko prilagodimo velikosti vozla za zapenjanje. Logično, zanka mora biti dovolj velika, da lahko potegnemo vozle skozi jo, hkrati pa dovolj tesna, da vozle ne zdrsne iz nje.

Pri izmeničnem pletenju se hitro zmotimo. V pomoč pri pletenju si lahko zapomnimo, da je vedno na vrsti vrvi na tisti strani, kjer je trenutno zadnja zategnjena zanka na vrhu (rumena črta in puščica na Sliki 4a). Pletenje je najlažje, če zapestnico držimo v rokah, kot vidimo na Sliki 4b.

Kako zaključimo?

Ko spletena zapestnica doseže želeno dolžino (Slika 5a), oba konca daljše vrvice odrežemo. Na vsaki strani naj ostane 3-4 mm proste vrvice, ki jo stalimo z vžigalnikom (Slika 5b). To naredimo počasi in zelo previdno z zunanjim robom plamena. V primeru nepazljivosti se lahko zgodi, da stalimo več kot samo konec vrvice in zapestnico poškodujemo ali celo uničimo. Ko je konec vrvice staljen, nanj pritismo s površino vžigalnika (Slika 5c), da se staljeni del splošči, kot vidimo na Sliki 5d. Na želeno dolžino odrežemo še vrvi za vozlo, ju stalimo z vžigalnikom, da se ne cefrata, in zapestnica je gotova (Slika 6).

Vid je pripravljen na višjo stopnjo: Obstaja veliko različnih načinov pletenja zapestnic iz vrvice, opisani je med lažjimi. Če na spletu poiščete paracord bracelet, boste med drugim našli tudi veliko video prikazov izdelave zapestnice!

Kaj naredimo, če se čisto izgubimo?

Besedilo: Tajda Foški, fotografija: Pija Šarko

Verjetno se je že vsakemu kdaj zgodilo, da se je ekipa na progi zaklepetala, nihče ni gledal na karto, spremljal poti. Kar naenkrat pa se vam je zgodilo, da nihče več ni vedel, kje ste. In kaj sedaj? Panika?

Najprej se umirimo, v paničnem stanju namreč ne moremo ugotoviti nič uporabnega. Če se le da, se poskušamo locirati na karti s **pomočjo reliefnih oblik**, cest, križišč, vodotokov.

Če to ni mogoče, posežemo po drugačnih taktikah. Najprej na karti poiščite kraj, kjer ste **nazadnje točno vedeli, kje ste**. Verjetno ste na tistem mestu tudi splinirali pot naprej in tako približno veste, v katero smer ste se premikali. Če veste še, koliko časa ste rabili od zadnje znane lokacije do trenutka, ko ste se zavedeli, da ste izgubljeni, potem lahko izračunate, približno kolikšno razdaljo ste prehodili, in tako dobite vašo grobo lokacijo na karti. Če vam je to uspelo, potem poiščite markanten objekt (glavna cesta, vrh, velika reka) na karti in se usmerite proti njemu.

Druga možnost je, da se **vrnemo nazaj po isti poti** do točke, kjer smo nazadnje vedeli, kje smo. To je priporočljivo samo, če je nekdo zelo dobro spremljal okolico, po kateri smo se premikali, in smo prepričani, da bomo prišli nazaj na pravo točko. Če temu ni tako, potem lahko samo še poslabšamo situacijo!

Kadar nobena od prejšnjih opcij ne zaleže, pa poznamo nekaj **osnovnih pravil**, ki nam v takšnih situacijah vedno lahko pomagajo. Potoki se zlivajo v večje reke, te pa vedno tečejo skozi vsaj eno naselje. Z vrha bomo videli veliko boljše kot iz doline, zato se, če imamo možnost, povzpne na kak vrh. Če opazimo daljnovod, mu tudi lahko sledimo, ker nas bo slej ko prej pripeljal do civilizacije. Poskušamo najti glavne ceste, ki nas bodo prav tako pripeljale do hiš.

Rok je igriu: Na Stenčasu sem našel še več sličic za spomin s topografskimi znaki! S prijatelji si lahko tudi izmisliš svojo verzijo igre. V tem primeru nam piši na revija.tabor@taborniki.si in avtorja najbolj domiselnih pravil bomo nagradili. Pa lepo poletje!

Spomin s topografskimi znaki

Izreži kartice in jih prilepi na lepenko ali drug trši papir. Med prostim časom na taboru jih dobro premešaj ter jih s hrbtno stranjo navzgor razporedi po tleh. Poišči prijatelje in igra se lahko začne!

Igraš se lahko na več načinov. Prvi in najpreprostejši je, da odkriješ dve kartici. Vzameš ju lahko, če se topografski znak in besedilni opis znaka ujemata. Nadgradnja tega pravila je, da moraš ob pravilno odkritem paru ta topografski znak poiskati še na karti, če jo imaš pri roki. Ali pa po odkritem paru povedati (narisati) še 3 topografske znake, ki spadajo v isti sklop (objekti, vodovje, vegetacija, relief). Šele takrat lahko vzameš par kartončkov.

Druga možnost je, da ti obrneš eno kartico in prijatelj eno. Ti moraš za prijateljevo kartico povedati besedni opis znaka ali pa znak narisati. Če to narediš pravilno, lahko vzameš njegovo kartico, enako velja za prijatelja, ki mora postopek ponoviti za tvojo kartico. Če ne ugotoviš pravilno, kartica ostaja v igri. Ponavljata, dokler ne zmanjka kartic, zmaga tisti, ki ima več kartic.

cesta v jarku	daljinovod	predor	travnik	samotno drevo in gozd	šibek izvir
sadovnjak	neprehodno močvirje	prehodno močvirje	podzemna jama	brezno	kota
					• 195
most	brv, most za pešce	vrtača	trigonometrična točka	reka	vodnjak
enotirna elektificirana železniška proga	cesta (asfalt ali makadami)	kolovoz	slabši kolovoz	širša steza	pešpot
kozolec	verško znamenje	spomenik	razgledni stolp	žaga	rudnik
trdnjava	stadion, šp. igrišče	osamljen grob	cerkev z enim zvonikom	baraka	zgradba

Navadni potrošnik (*Cichorium intybus* L.)

Besedilo in fotografije: Kosobrin

Je trajno od 30 do 150 cm visoko zelišče z močno razvito korenino. Steblo je pokončno in močno robato. Spodnji stebelni listi so podolgovati in pernato narezani, zgornji pa so manjši, nazobčani in izmenično nameščeni. Številna svetlo modra socvetja se razvijajo na zelo kratkih pecljih in so večinoma razprta samo dopoldne. Rastlina cveti od junija do septembra. Vsa rastlina vsebuje mleček, ki je grenkega okusa. Raste po vsej Sloveniji, ob poteh, progah in živih mejah, po livadah, poljih in pustih neobdelanih tleh.

Družina: radičevke

Domača imena: cikorija, cikurka, jedrik, divja kava, mleč, radič, regar, solncokret

Tuja imena: chicory (ang.), die Gemeine (nem.), la cicoria comune (ita.), čakanka občajná (slov.), txikoria (bask.)

Učinkovine: grenčine, intibin, inulin, glikozidi, maščobe, beljakovine, mineralne snovi, vitamini B, C in K, aminokisline in ogljikovi hidrati.

Zdravilnost: Potrošnik zbuja tek, znižuje temperaturo, pospešuje izločanje žolča in urina, krepi želodec, čisti kri, uravnava izločanje prebavnih žlez, pomaga pri vnetju želodčne sluznice, ki izloča premalo želodčne kisline, pospešuje izkašljevanje, presnovno in poživlja, pomaga pri izločanju ledvičnih kamnov.

Uporabnost: Uporabimo ga lahko kot celoletno solato, za juhe, omake, prikuho, korenine kot nadomestek za kavo.

Zdravilno

Čaj za želodec

Žlizo suhe, drobno narezane korenine potrošnika kuhamo v skodelici vode 10 minut, pokrijemo in pustimo stati 15 minut. Tekočino precedimo in vzamemo dve žlici pred vsakim obrokom.

Hladen preliv za zbujanje teka

Priporočam ga predvsem otrokom, ki nočejo jesti. Pripravimo ga tako, da čajno žličko narezanih korenin potrošnika čez noč namočimo v skodelico vode. Sladimo ga z medom in damo otrokom na tešče.

Kopel proti hemoroidom

Vodi za kopel dodamo prevretek, ki smo ga pripravili iz 10 žlic narezane korenine potrošnika in 5 litrov vode. Čaj naj vre 20 minut, nato ga pokrijemo in ga pustimo stati še enkrat toliko časa, končno ga dodamo vodi v kopel.

Predjedi ali začetne jedi

Namaz

Potrebujemo: 2 skodelici sirnega namaza s smetano, 3 pesti potrošnikovih listov, 3 jedilne žlice oljčnega olja, poper po okusu.

Priprava: Potrošnikove liste preberemo, operemo, pustimo, da se odcedijo, in jih na drobno narežemo. Vse skupaj umešamo v sirni namaz s smetano, dodamo oljčno olje, drobno narezane potrošnikove liste in poper po okusu.

Potrošnikova juha I

Potrebujemo: 6 očiščenih in ostrganih potrošnikovih korenin, dva rdeča korenčka, 4 krompirje, pest koprivinih listov, drobno čebulo, drobnjak, peteršilj, poper, sol, dve žlici olja, jajce, vodo.

Priprava: Sesekljamo čebulo ter drobno narežemo potrošnikovo korenino, korenček in koprivine liste. Prepražimo na olju, prilijemo 1 liter vode, dodamo olupljen in na kocke narezan krompir, poper, sol in sesekljan česen. Na koncu pridamo še drobno narezan peteršilj in umešamo jajce. Na krožniku potresemo juho še z drobno narezanim drobnjakom!

Potrošnikova juha II

Potrebujemo: 1 pest potrošnikovih listov, pest listov plešča in kopriv, drobno čebulo, dva korenčka, dva krompirja, 1 dl kisle smetane, poper, sol, dve žlici olja.

Priprava: Sesekljano čebulo in drobno narezane korenčke prepražimo na olju, nato dodamo sesekljane liste potrošnika, plešča in kopriv ter na kocke narezan krompir. Zalijemo z 1 litrom vode in pustimo vreti pol ure. Na koncu dodamo sol, poper in kislo smetano.

Za h glavni jedi

Prikuha iz potrošnika

Potrebujemo: 1 kg potrošnikovih listov, 2 žlici olja, 1 majhne čebule, 2 dag moke, sol, poper, malo mleka ali kisle smetane.

Priprava: Potrošnikove liste dvakrat prekuhamo. Pri tem po vsakem kuhanju zamenjamo vodo, v kateri smo jih kuhali, da izgine grenčina, in jih nato na drobno sesekljamo. Čebulo drobno narežemo in na olju zarumenimo. Dodamo sesekljane potrošnikove liste, potresemo z moko, zalijemo z vodo, v kateri smo drugič kuhali liste, osolimo in popramo po okusu. Na koncu za boljši okus dodamo mleko ali kislo smetano.

Omaka iz potrošnika

Potrebujemo: 2 žlici olja, 2 žlici moke, 3 žlice drobno narezanih listov potrošnika, juho, žlico kisle smetane, limonin sok, poper in sol.

Priprava: Moko in drobno narezane liste potrošnika rahlo prepražimo na olju, zalijemo z juho in pkuhamo. Nato precedimo, dodamo žlico kisle smetane ter okisamo z limoninim sokom. Omako ponudimo h kuhani govedini, divjačini, ribam in zrezkom.

Solati

Solata

Potrebujemo mlade potrošnikove liste, ki jih dobro očistimo, česen, sol, olje in kis ali limonin sok. Da liste zmehčamo, lahko dodamo topel kuhan fižol ali krompir.

Solata za čiščenje

Potrebujemo: 20 dag potrošnikovih listov, 2 dag listov rmana, 1 strok česna, 2 dag listov trobentice, 10 dag kuhanih korenin potrošnika, 1 pest potrošni-

kovih cvetov, sol po okusu, sok 1 limone ali jabolčni kis in 3 jedilne žlice oljčnega olja.

Priprava: Vse skupaj dobro premešamo.

Za razvajanje

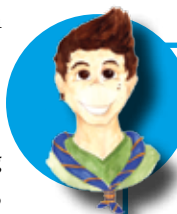
Palačinke s potrošnikovim nadevom

Potrebujemo: mlade liste potrošnika in cvetove, maso za palačinke, nekaj žlic skute, žlico kisle smetane, sol in poper po okusu.

Priprava: Očiščene mlade potrošnikove liste in cvetove prevremo v slani vodi in jih grobo sesekljamo. Dodamo nekaj žlic sveže skute in žlico kisle smetane ter sol in poper po okusu. S pripravljenim nadevom namažemo palačinke.

Kavni nadomestek

Korenine potrošnika dobro operemo, obrišemo in potolčemo, tako da se razcefrajo. Potem jih v topli pečici (na plošči v alu foliji) posušimo in prepražimo, tako da dobijo temno rjavo barvo, zmeljemo in skuhamo kot kavo. Nadomestku za kavo lahko dodamo sladkor in mleko.

Rok si je izpisal najbolj zanimive recepte: Uporabil jih bom letos na taborjenju, da jih bodo moji otroci raje jedli, pa jim bom pred tem postregel še hladni potrošnikov preliv!

S kuhinjo na bivak

Besedilo in fotografiji: Anja Novljan

Nemalokrat se zgodi, da ob odhodu na bivak s seboj vzamemo hrano, iz katere bomo pripravili obrok, ob tem pa hitro pozabimo na vse ostalo, kar sodi k njegovi pripravi. Zato je tukaj zbranih nekaj idej, kako zagotoviti, da bomo imeli s seboj vse, kar potrebujemo!

Poiščemo dovolj majhno, a vendar dovolj prostorno **škaflo**, ki jo je mogoče dobro zapreti; tako bomo imeli vse potrebno vedno hitro pri roki.

Prav hitro pozabimo na **začimbe**, s katerimi popestrimo jedi. Včasih se spomnimo na sol, vendar sol ni edini dodatek, ki začini jedi. V kuhinji imamo lahko celo vrsto začimb, od bazilike do karija, ki prav tako lahko najdejo pot na bivak, poskrbeti moramo le, da nam ne vzamejo preveč prostora.

Za lažji transport začimbne zbirke potrebujemo posodice, ki so dovolj majhne in se dobro zaprejo. Za to se lahko uporabi npr. majhne škaflice od bonbonov. Vse, kar moramo storiti, je, da poiščemo dovolj škaflic za vse najljubše začimbe ter jih primerno označimo. Pri kuhi so najbolj uporabni bazilika, origano, rdeča paprika, poper in česen, seveda pa lahko dodamo tudi druge, npr. majaron, rožmarin, česen in kari. Vedno nepogrešljiva pa je tudi jušna kocka, goveja ali zelenjavna.

V neprodušni posodici si pripravimo nekaj **netiva**, da ne bomo med pripravo obroka največ časa potrebovali za netenje ognja, še posebej, če je kurjava nekoliko vlažna. Vnaprej si lahko pripravimo različne vrste netiv, med njimi tudi blazinice iz vate, ki smo jih prej namočili v vosek (kako jih pripravimo, preberite

v letošnji januarski številki Tabora!). Kar koli že pripravimo, pomembno je, da je shranjeno v posodici, ki je varna in vodotesna.

Da bo naš komplet še popolnejši, pa ne pozabimo tudi na nekaj drugih praktičnih potrebščin. Že res, da je zabavno izrezljati svojo žlico ali pa v gozdu preprosto poiskati palico, s katero bomo premešali vsebino kotlička, vseeno pa **žlica ali kuhalnica** v kompletu ne bo odveč. Obvezno zraven sodi še **nož**, lahko pa dodamo še nekaj drugih stvari, ki nam bodo pripravo obroka še dodatno olajšale, kot so kuhinjska krpa, podloga za rezanje in vrečka za smeti.

Na enak način kot tega kuhinjskega seta se lahko lotimo tudi **priprave prostora**, kjer si taboreči sami kuhajo obroke. Ker gre za stalen prostor, ki se redno uporablja, ga lahko tudi bolj dodelamo. K pultu dodamo polico, kjer je prostor za začimbe, obešalnik za krpo in kuhalnico, lahko si izdelamo desko za rezanje in podstavek za vročo posodo. Vse, kar imamo v domači kuhinji, imamo lahko tudi v taborniški kuhinji, potrebnih je le nekaj prilagoditev in iznajdljivosti. Da bo kuhinja še bolj zanimiva, si poleg ognjišča lahko naredimo še raketni štedilnik ali peč in tako preizkušamo tudi različne načine priprave jedi!

Kokosova čarobna pita

Besedilo: Anja Novljan, fotografije: Matic Pandel

Sestavine: 4 jajca, 1 skodelica moka, 2 skodelici mleka, 2 žlici vaniljeve esence, 1 skodelica margarine, 1 skodelica sladkorja, 1 skodelica mletega kokosa.

Potrebščine: nož, globok aluminijast pladenj, posoda, žlica, skodelica, sač.

Čas priprave: 70 minut

Rok bo letos osvojil vse kuharske veščine: Nato bom s prijatelji praznoval ob tej čarouniji, katere rezultat je okusna kokosova pita!

1.

1. V posodi zmešamo jajca, ki jim dodamo moko. Ko zmes postane enakomerna, dodamo še mleko, vaniljevo esenco, margarino, sladkor in kokos. Zmes dobro zmešamo in jo prelijemo v aluminijast pladenj.

2.

2. Pladenj postavimo pod sač, ki ga dobro obložimo z žerjavico. Za prvo polovico časa žerjavico naložimo le na vrh pokrova, kasneje pa tudi pod sačem. Tako bomo peko lažje nadzorovali. Zmes pečemo približno 1 uro oziroma dokler se sredica pite ne strdi, zato vmes večkrat preverimo stanje.

3.

3. Hitrost peke je odvisna tudi od tega, kako velik pladenj smo imeli in kakšna je debelina mase. Med peko se bodo sestavine razdelile in oblikovale tri plasti pite - testeno osnovo, jajčno kremo na sredini in hrustljav kokos na vrhu.

Kako dobro skrbite za varnost vaš rod?

Besedilo: Jure Ausec - Bajs, fotografija: Matic Pandel

Tokratna številka Tabora vam ponuja edinstveno možnost, da preverite, kako dobro skrbite za varnost v vašem rodu!

Odgovorite na vprašanja (nekatera omogočajo več odgovorov), nato pa preverite, koliko točk prinaša posamezen odgovor. Na koncu točke seštejte in preverite, kako varno je vaše izvajanje aktivnosti. In ne pozabite, namen vprašalnika je v tem, da dobite ideje, kako izboljšati varnost, zato na koncu le preverite, kaj bi vam še prineslo točke, in to poskusite vpeljati v svoje redno delo.

Vprašalnik pa žal ne more zajeti vseh vidikov varnosti, sicer bi zanj potrebovali celo revijo in ne zgolj dveh strani. Razmislite tudi o drugih področjih, ki spodaj niso omenjena: ravnanje s hrano, pitno vodo, kopanje v oporečnih vodah ali izven kopališč ...

1. Koliko ima rod aktivnih članov (vodniki, vodstvo akcij itn.) z znanjem prve pomoči? Sem spadajo specialisti, bolničarji, zdravstveni delavci.

- a) 1 na 10 članov.
- b) 1 na 20 članov.
- c) 1 na 30 članov.
- d) 1 na več kot 40 članov.
- e) Nimamo usposobljenih članov.

2. Koliko aktivnih članov rodu je ustrezno usposobljenih gasilcev?

- a) 1 na 10 članov.
- b) 1 na 20 članov.
- c) 1 na 30 članov.
- d) 1 na več kot 40 članov.
- e) Nimamo usposobljenih članov.

3. Ali imate na taborjenju reševalca iz vode?

- a) Da.
- b) Ne.

4. Kaj uporabljate pri delu z motorno žago?

- a) Čelado.
- b) Vizir in glušnike.
- c) Protivrezne hlače in ustrezno obutev.
- d) Nimamo ali ne uporabljamo motorne žage.

5. Katere opremo uporabljate pri vožnji s kanuji, kajaki ...?

- a) Čelado.
- b) Rešilni jopič (vsi udeleženci).
- c) Rešilni jopič (nekateri udeleženci).
- d) Reševalno vrv in podobne pripomočke.

6. Ali kdaj izvedete požarno (evakuacijsko) vajo ali simulacijo nesreče in ustreznega ukrepanja?

- a) Na vsaki akciji.
- b) Enkrat letno.
- c) Manj kot enkrat letno.
- d) Nikoli.

7. Katere ukrepe izvajate pri streljanju z lokom, zračno puško itn.?

- a) Uporaba ščitnikov (podlaht, prsti).
- b) Fizično zavarovanje območja streljanja.
- c) Vodja ima opravljena ustrezna izobraževanja.

8. Kako uporabljate opremo za prvo pomoč?

- a) Na večdnevnikih akcijah imamo s seboj kovček PP.
- b) Na vseh akcijah imamo kovček PP.
- c) Vodniki imajo opremo za prvo pomoč in jo znajo uporabljati (tedenska srečanja, akcije, izleti s tabornega prostora).
- d) Na večdnevnikih akcijah imamo nosila.
- e) Vedno je na voljo avto za prevoz ponesrečencev.

9. Na kakšen način prevažate udeležence akcij?

- a) Pripeljejo jih starši.
- b) Z javnim prevozom ali najetim avtobusom.
- c) Peljemo jih s taborniškimi kombijem.

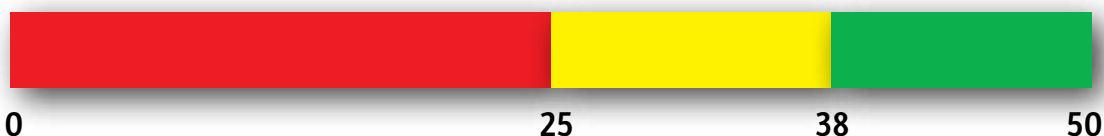
10. Kako na administrativni ravni skrbite za varnost?

- a) Akcije prijavimo na policijo.
- b) Akcijo naznanimo na najbližji postaji NMP (nujne medicinske pomoči) oziroma v ZD (zdravstveni dom).
- c) Pripravimo "varnostni načrt".
- d) Vsi udeleženci so nezgodno zavarovani.
- e) Staršem in udeležencem podrobno predstavimo program in potencialne nevarnosti.
- f) Spremljamo zakonodajo na tem področju.

Tabela za vrednotenje odgovorov

	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
a	5	4	3	1	1	4	2	1	3	1
b	4	3	0	2	3	3	2	2	3	1
c	3	2	/	3	1	1	1	3	0	3
d	1	1	/	6	2	0	/	1	/	1
e	0	0	/	/	/	/	/	2	/	1
f	/	/	/	/	/	/	/	/	/	1
skupaj										

Zbrano število točk: _____ od 50

Rdeče področje: Takoj v akcijo! Varnost je v vašem rodu slaba, zato čim prej izpeljite ukrepe za izboljšanje varnosti.

Rumeno področje: Morda vaše aktivnosti še niso življenjsko ogrožajoče, vsekakor pa morate pri varnosti narediti še kar nekaj izboljšav.

Zeleno področje: Varnost ima v vašem rodu pomembno vlogo, saj je za varno izvajanje aktivnosti dobro poskrbljeno. A ne pozabite, da je vedno možnost za izboljšave!

Opazovanje nočnega neba skozi teleskop

Teleskop je lahko zelo dober pripomoček za opazovanje nočnega neba, vendar je za to potrebno poznati nekaj osnov astronomije, ki jih moramo upoštevati pri opazovanju. Najprej moramo vedeti, da se celotno nebo premika. Vse se vrti okoli nebesnega pola - pri nas okoli severnega. To je zato, ker se Zemlja vrti. Vsak dan naredi en krog. Celotno nebo se tako brez prestanka premika od vzhoda proti zahodu. Že če s prostimi očmi na prvi pogled tega niti ne opazimo, pa je to dejstvo še kako očitno, ko opazujemo skozi teleskop. Večjo povečavo ko uporabljamo, bolj hitro nam bo opazovani predmet "ušel" z zornega polja teleskopa.

To je tudi razlog, da vedno opazovanje s teleskopom pričnemo **s čim manjšo povečavo**. Na ta način bomo lažje našli opazovani predmet, saj je zorno polje večje in tudi kontrast slike v teleskopu je pri manjši povečavi boljši. Najprej poiščimo kak svetlejši predmet. Luna, planeti in svetlejše zvezde so najbolj primerni za izostritev slike. Ko enkrat izostrimo sliko na nek svetel predmet na nebu, bo slika ostra tudi za opazovanje drugih, manj svetlih objektov.

Teleskop praktično ni uporaben, če ni trdno pritrjen na stojalo. Poznamo več vrst montaž, a v grobem jih ločimo na dve glavni: **azimutno** in **ekvatorialno montažo**. Azimutna je najenostavnejša montaža, pri kateri lahko teleskop obračamo po dveh oseh in s tem naravnavamo višino in azimut smeri opazovanja. Prednost te montaže je, da lahko zelo dobro vpnemo tudi večje in težje teleskope.

Poletno nočno nebo skriva mnoge skrivnosti.

Poleti je proti jugu možno odkriti ogromno zanimivih meglic in zvezdnih kopic, npr. meglici Laguna in Trifid.

Dve bližnji galaksiji - desno zgoraj je Andromedina galaksija ali M31, levo spodaj pa Galaksija v trikotniku ali M33.

Luna je polna kraterjev, ki so vidni že z manjšim teleskopom. Za slikanje Lune ne potrebujete sledenja!

Dober primer izkoriščanja te prednosti so teleskopi tipa Dobson. Slabost azimutne montaže pa se pokaže, če dlje časa opazujemo kak predmet in nam ta iz zgoraj opisanega razloga uide z zornega polja teleskopa.

Če želimo ponovno usmeriti teleskop proti predmetu, moramo teleskop obračati po obeh oseh. Torej po višini in azimutu. Delo nam olajša **ekvatorialna montaža**, pri kateri je za popravljanje smeri opazovanega predmeta potrebno vrteti teleskop le po eni osi. Če hočemo izkoristiti prednost ekvatorialne montaže, moramo pri postavitvi teleskopa zelo paziti, da bo os vrtenja natančno obrnjena proti severnemu polu. Teleskop se na ta način lahko obrača natanko tako kot nebo. Če dodamo motorček, ki vrti teleskop enako hitro kot se vrti nebo, nam ob opazovanju nekega predmeta na nebu teleskopa sploh ne bo treba več popravljati. Prodajalci teleskopov ekvatorialno montažo poznajo pod oznakami EQ1, EQ2, ... EQ5, ki se razlikujejo glede na izvedbo, v praksi pa pomeni, da večja številka kaže na večjo nosilnost.

Vendar so izdelovalci teleskopov šli še dlje, da bi olajšali opazovanje. Znana je tako imenovana **GO-TO montaža**, pri kateri gre sicer za azimutno vpetje, a dva koračna motorčka in računalnik poskrbijo, da teleskop gleda v pravo smer. Običajno GO-TO montažo pa je zelo enostavno predelati tudi v ekvatorialno. Ravnilo nagnemo za 46 stopinj (v Sloveniji) in že dobimo "sledilnik po eni osi". Potrebujete le še DSLR fotoaparatus in že lahko ustvarite čudovite fotografije opazovanih objektov nočnega neba. Tako so nastale tudi moje slike, ki jih objavljam v tem prispevku!

Simbolika in aktivnosti območnih organizacij

Besedilo: Katarina Miklavc

Območne organizacije so tisti vezni členi, ki rodove združujejo glede na geografsko bližino. Delujejo zato, da spremljajo delo rodov in jim nudijo oporo, hkrati pa članom rodov nudijo občutek pripadnosti organizaciji, ki se povezuje na več ravneh.

Delovanje in velikost posameznih rodov, dostopnost do drugih rodov ter angažiranost posameznikov so dejavniki, ki so v največji meri vplivali na razvoj in ohranjanje območij. Območja so nastajala na pobudo posameznikov, ki so si prizadevali, da bi se bližnji rodovi povezovali in sodelovali. Na območjih, kjer so rodovi geografsko razpršeni, je prihajalo do obdobja "zatišja", ki se je v mnogih rodovih končalo po letu 2000, ob prihodu mlajših in angažiranih posameznikov.

V Zvezi tabornikov Slovenije danes deluje 10 območnih organizacij (na kratko OO oziroma območij). To so: Celjsko-zasavska (CeZas), Dolenjska, Gorenjska (GOOT), Južnoprimorsko-notranjska (JPN), Koroško-šaleška-zgornjesavinjska, Podravska (PZT), Ljubljanska ali Mestna zveza tabornikov Ljubljana (MZT), Obljubljanska (OO), Pomurska ali Zveza tabornikov Pomurja (ZTP) in Severnoprimorska območna organizacija (SPOOT).

Vsako območje, ne glede na velikost in lokacijo, zaznamuje posebnosti, ki ga delajo unikatnega. Kljub različnemu delovanju imajo območne organizacije nekaj enakih akcij. To so območni mnogoboji in MČ in vesela srečanja GG. Večina organizira tudi območne vodniške tečaje. V preteklem letu sta skupen vodniški tečaj organizirali Južnoprimorska-notranjska OO in Obljubljanska OO, letos se bosta pri organizaciji združili tudi Pomurska in Podravska OO. In čeprav so domačini najboljši poznavalci lokalne dediščine, so simboli lokalne kulture vsem na očem. V območnih našitkih! Zato si oglejmo nekaj zanimivosti in posebnosti slovenskih taborniških območij.

Celjsko-zasavska OO

6 rodov

Posebnost Celjsko-zasavske območne organizacije je dolga tradicija vodniških tečajev, začetki katere segajo že v leto 1982. Reki Sava in Savinja na našitku pa simbolično povezuje območje.

Vir: Klub taborniških zbirateljev Hrčki

Gorenjska OO

10 rodov

Gorenjska OO bo poleg Pomurske in Severnoprimorske OO edina, ki bo organizirala območni zlet. Motiv našitka, izbran na razpisu, prikazuje gorenjsko naravno dediščino: gore, gozdove in reko Savo.

Vir: Klub taborniških zbirateljev Hrčki

Južnoprimorsko-notranjska OO

9 rodov

To organizacijo zaznamuje razpršenost rodov. Jama, gozdovi, morje, ki bodo krasili našitek, predstavljajo naravne značilnosti rodov. Ker pa je okras za krog še v pripravi, ga pokažemo ob drugi priložnosti!

Koroško-šaleška-zgornjesavinjska OO

10 rodov

V tej organizaciji je v zadnjih letih oživel največ rodov. Zato pet šotorov predstavlja pet ustanovnih rodov, ki jim je skupen pogled na Uršljo goro.

Vir: Klub taborniških zbirateljev Hrčki

Podravska OO

4 rodov

Nekoč Mariborska, danes Podravska je edina območna organizacija, ki se je imenovala po mestu. Silhuete na logotipu predstavljajo Pohorje, Maribor in Ptuj, mimo njih teče reka Drava.

Severnoprimorska OO

7 rodov

Ta organizacija je geografsko najbolj razpršena. Zato so bili njena gonilna sila večinoma študentje, ki so območne akcije načrtovali med študijem v Ljubljani. Ovčka na našitku simbolizira povezanost in podobno mišljenje rodov. Njena rdeča rutka predstavlja njihovo temeljno skrb za podmladek. Reka Soča in številne planote označujejo naravne posebnosti regije, sonce pa predstavlja vir življenja.

Vir: Klub taborniških zbirateljev Hrčki

Korajža je opravila kar nekaj telefonskih klicev: S Katarino sva brskanje po knjižnih policah zamenjali s kletetom s sogovorniki, ki so bili ključni člani pri nastajanju območij, ter pogovori z zdajšnjimi načelniki in starešinami, ki so nama predstavili območno delovanje in simbolično območnih znakov. Hvala usem za pomoč in angažiranost!

Ljubljanska - Mestna zveza tabornikov Ljubljana

14 rodov

Ljubljanska OO je edina, ki združuje rodove iste občine. Njihov našitek pa krasi čisto nova žabica, ki nas spominja na barjansko zgodovino in okolje prestolnice!

Obljubljanska OO

8 rodov

Ta organizacija je porazdeljena okrog Ljubljane, kar simbolično ponazarja tudi njihov okrogli našitek z luknjo v sredini. Šotori predstavljajo vse rodove na območju, vozle pa simbolizira vez med rodovi.

Vir: Klub taborniških zbirateljev Hrčki

Pomurska OO

3 rodovi

Pomurska OO je sicer najmanjša po številu rodov, vendar se ponaša z organizacijo nacionalnega Zleta, ROT-a in državnega mnogoboja! Logotip prikazuje značilnosti Pomurja - štokljo (narava, potovanja), reko Muro (ki povezuje in ima za regijo močan simbolni pomen) in mlin na Muri (tradicija na eni strani in obnovljivi viri energije na drugi). Štoklja ima rutico in s tem simbolizira tabornike, taborništvo.

Ponuditi je potrebno alternativo

Besedilo: Tea Derguti

Foto: Arhiv intervjuvanke

Moja sogovornica je Nina Milenković Kikelj iz Združenja slovenskih katoliških skavtinj in skavtov (ZSKSS), organizacije, ki je nosilka projekta Za zdravje mladih. Najino srečanje je potekalo po napornem dnevu, ko je Nina oddelala zdravniško delo in odpredavala seminar v Zdravstvenem domu v Novi Gorici, se v Ljubljani sestala s člani poverjenišтва za program, zvečer pa si je pred odhodom domov v Domžale vzela čas še za intervju za revijo Tabor. Zaupala mi je, da Tabor redno prebirajo tudi v ZSKSS.

Si poverjenica za program v ZSKSS - kaj to pomeni?

Skupaj s poverjenikom za program sva varuha skavtske metode, skrbiva za kontinuiran vzgojni proces članov, da so voditelji vseh starostnih skupin usposobljeni za delo po skavtski metodi, da je program na nacionalni in lokalni ravni kakovosten. Nekaj takšnega je pri vas Komisija za program. Trenutno je poudarek na vzgoji za odgovornost, do sebe, do skavtstva in do družbe. Ob tem, ko želimo vzgajati za odgovornost, se v slovenski družbi srečujemo s

problemom prevzemanja odgovornosti. Zato je vzgoja za odgovornost v tem času in prostoru na dolgi rok zelo pomembna, če ne celo nujna.

Zakaj imajo mladi občutek, da se jih politika ne tiče? Je tudi tu problem v prevzemanju odgovornosti?

Če bi imeli mladi pravo priložnost, bi odgovornost prevzeli, predvsem če bi v našem političnem prostoru štela dejanja. Mladi ne zaupajo politikom in političnim strankam, kar potrjujejo tudi vse raziskave na to temo. Trenutna politična elita naslavlja čisto druge

teme, kot so tiste, s katerimi se ob osamosvajanju srečujejo mladi. Odločevalci so do mladih, po mojih izkušnjah, tudi precej pokroviteljski. Res pa je, da smo mladi zaposleni z zagotavljanjem osnovnega za preživetje, tako da marsikdo nima več energije, da bi se ukvarjal še s politiko.

“

Ampak znati moraš predati odgovornost in se umakniti, ko je čas, to je vseživljenjska vaja.

“

Srečo imam, da me partner, prav tako skavt, razume, hči iskreno pove, da je mami v službi malo pri skavtih, malo v bolnici.

Levi in desni, ZTS in ZSKSS. Bo med nami kdaj prišlo do sodelovanja?

Zagotovo imata organizaciji veliko skupnega in zato bi na določenih področjih lahko skupaj dosegali večje učinke. V nekem trenutku se mi je zazdelo, da bi bili zreli za bolj intenzivno sodelovanje tudi na vodstveni ravni, na vsebinski ravni se že sodeluje. Zato mi je pomembno, da rodovi in stegi sodelujejo in da stopimo skupaj, ko je to potrebno.

Za zdravje mladih se nam je zdelo pomembno stopiti skupaj. Za projekt ste dali pobudo v ZSKSS in ga zasnovali z mladinsko zvezo Brez izgovora Slovenija.

Različna zdravju škodljiva vedenja vplivajo na vse mlade, torej tudi na naše člane. Kot specializantka pediatrije opažam konkretne spremembe v fizičnih lastnostih in sposobnostih otrok in mladih. S projektom Za zdravje mladih smo s pomočjo pravilno izbranih partnerjev usposobili veliko mladih promotorjev zdravja, ki sedaj širijo mrežo z lokalnimi programi. Enega izmed zanimivih lokalnih programov Se me še lahko rešiš? izvajajo mariborski taborniki. Posneli so film o vedenjskih zasvojenostih in ga sedaj na mladim prijazen način predstavljajo po mariborskih osnovnih šolah. Veselita me njihov entuziazem in delo, ki je preseglo skavtsko metodo znotraj rodu, brez večjih sredstev, za mlade, od katerih so morda le dve, tri leta starejši.

Pa mladi posegajo po alkoholu in drogah zaradi nevednosti?

Če je informiranost o škodljivih učinkih dovolj, zakaj obstajajo zdravstveni delavci, ki kadijo? Ob informiranju je ključno ponuditi alternativo. Primer: Ni dovolj, da v šoli visi plakat o količini sladkorja v komercialnih pijačah, ampak mora obstajati možnost, da mladi namesto sladkih pijač izberejo vodo iz pitnika, ki je zastoj in boljša za zdravje. Če pitnika šola ne postavi in v svoj prostor raje vključi hladilnik

s sladkimi pijačami ...To je tudi že moralno etično vprašanje. Ko je dobrih izkušenj z zdravo izbiro dovolj, potem se lahko spremenijo stališča in vedenje. Kar delamo zdaj, se bo poznalo v prihodnosti.

Mladinski delavec kot poklic. Se imaš za mladinsko delavko?

Nase gledam bolj kot na mladinsko voditeljico. Ko se pogovarjamo o tem, moramo predvsem zagovarjati mladinsko delo klasičnih mladinskih organizacij. Prihaja s strani mladih za mlade, je prostovoljno in si prav tako, če ne še bolj, zasluži priznanje. Težava pa je v tem, da bo to potrebno dokazovati. Pomembno je, da vodilni tako ZTS kot ZSKSS omogočimo, da bodo lahko tudi naši mladinski voditelji v okviru nacionalne poklicne kvalifikacije mladinski delavec dokazali, da to dejansko so.

In kombiniranje dela, družine in prostovoljstva?

Menim, da so bolj kot količina časa pomembni organizacija, kakovostno porabljen čas in prioritete. Pri prostovoljstvu na ravni vodenja organizacije je ključno, da najdeš ljudi, v katere verjameš in jim poveriš naloge. Sam vsega ne moreš narediti. Ne vidim se samo v eni od vlog, ki jih opravljam. Če bi kaj manjkalo, to ne bi bila jaz. Srečo imam, da me partner, prav tako skavt, razume, hči iskreno pove, da je mami v službi malo pri skavtih, malo v bolnici. Vodenje nameravam po pretečenem mandatu prepustiti mlajšim, verjetno bom imela kar krizo identite. Ampak znati moraš predati odgovornost in se umakniti, ko je čas, to je vseživljenjska vaja.

Kako starejši skavti sodelujejo pri organizaciji?

Ko se osamosvojiš, naenkrat ni več toliko časa in se spremenijo prioritete. Večina skavtskih voditeljev takrat zapusti aktivno vlogo v ZSKSS. Zdajšnji IO razmišlja tem, kako bi bivše skavtske voditelje, ki so vir znanja in izkušenj, vključili, da bi se še vedno čutili del Združenja. ZTS ima najbrž prednost pri tem, saj je organizacija starejša od naše. Noro dobro pa bi bilo, če bi tudi v Sloveniji bivši člani obeh skavtskih organizacij, ki so dosegli svoje sanje ali so na tej poti, na glas povedali, da so oziroma so bili skavti oziroma taborniki. Bili bi vir pozitivne motivacije ter zgled otrokom in mladim na poti odrasčanja.

Ponosni smo, ker se nismo izgubili

Državni mnogoboj 2016

Besedilo: Megi Batista in Pija Šarko, fotografije: Pija Šarko

Konec junija je v organizaciji Rodu mirne reke Mirna in ZTS potekalo tekmovanje, na katerem se je kar 60 ekip potegovalo za naziv taborniškega državnega prvaka - državni mnogoboj.

Ognji so bili brezvezni, ker ni bilo dračja. Ob nabiranju kamnov na pobočju so okoli nas leteli kamni. Spretnostno tekmovanje se je tudi zdelo precej težko, ker se še nismo natančno učili o tem, kam vtakniti katero stvar v taborniškem nahrbtniku. Najbolje smo se imeli, ko smo se lahko igrali.

**Tigrice in Leteči potepuhi (MČ),
Rod zelene Rogle Zreče**

Najbolj smešno se nam je zdelo, ko je Nika padla v vodo in med plezanjem ven izgubila crocs, ki je sam odplaval naprej. Kasneje smo se tudi mi kopali v reki, za katero predvidevamo, da je imela največ 10 stopinj. Najzahtevnejša panoga se nam je zdela priprava ognja, ker smo zaradi strmine v gozdu s težavo nabirali sloje vej. Sploh dračje, ki smo ga nabrali premalo in nam zato ognja ni uspelo prižgati. Najlažja sta bila lov na lisico in panoga presenečenja, kjer smo v ogromnih napihnjenih žogah igrali nogomet. Se je splačalo priti!

**Turbo leteče palačinke in Pošastni A-ji (MČ),
Rod snežniških ruševcev Ilirska Bistrica**

Zjutraj sploh nisem želela vstati, ker je bilo v šotoru tako lepo. Zvečer me je hrup kar malo uspaval, je imel naš Maks v šotoru največji žur. Tisti, ki je trikrat padel v vodo. Sicer sem prvič videla grče. Zdiyo se stroge, ampak tudi pravične. Stroge so namreč zato, ker nam hočejo dobro.

**Dana Dolenc Rijavec (MČ),
Rod kraških viharov Postojna**

Najbolj kul so bile žoge na panogi presenečenja, ker smo se lahko zaletavali drug v drugega. V njih smo igrali nogomet in delali prevale. Najtežje je bilo lokostrelstvo, pa tudi Morsejeva abeceda. Ne zato, ker je ne bi znali, ampak zato, ker smo bili čisto izgubljeni. Nismo vedeli, v kakšnem zaporedju naj v kvadratke zapisujemo številke, ko so nam povedali, pa je bilo že pozno. Super se nam zdi lokacija pod gradom in dober kruh. Ponosni smo, ker se nismo izgubili.

**Chili concarne (GG),
Rod Severni kurir Slovenj Gradec**

Mislimo, da smo se super odrezale. Veliko smo se pripravljale, na vseh vodovih srečanjih in celo v šoli. Imele smo se odlično, na orientaciji smo bile same in smo pele pesmi, se pogovarjale, nismo se kregale, smo pa spoznale pasjega prijatelja, ki nam je sledil kar od sredine poti do konca. Zdajle po večerji se še vedno potika v taboru.

**Čebule (GG),
Rod Louisa Adamiča Grosuplje**

Ponosni smo na naše GG-je, saj smo jih mi samo pripeljali sem, naprej pa so se sami znašli in organizirali svoje aktivnosti. Neverjetno zadovoljni smo s tem, da so samostojno prišli na cilj orientacije. Brez da bi se konkretno izgubili. Fino je tudi, da smo po dolgem času spet srečali "Japončke" - soudeležence odprave na Jamboree na Japonskem. Okolica mnogoboja je za tak dogodek idealna, čeprav vzdolž ceste piše, da na tem območju uradno ni dovoljeno taboriti (haha).

**Maja in Tonček, vodnika Rodu Veselega vetra
Murska Sobota**

Orientacija in priprava kosila na jasi se je zdela največji izziv, ker smo sami hrano na tak način pripravljali samo enkrat prej, na taboru na bivaku. Ampak smo improvizirali in kljub temu odlično skuhali. Ena ekipa je dobila 10 točk od 10, druga pa 9, ker naj bi preveč solili. Nam se ni zdelo. Spoznali smo tudi nekaj novih ljudi, kar je super, ker s tem spoznaš tudi veliko rodov po Sloveniji. Z njimi si deliš različne izkušnje in navade - že v zboru drugače stojimo. To je sicer interna fora, ampak je treba povedati: Tokrat smo deklice prvič v orientaciji prehitele dečke!

**Leteči sirčki in Mucice (GG), Rod XI.
SNOUB Miloša Zidanška Maribor in
Rod Ukročena reka Maribor**

Idejnica

Zagajamo projekt zbiranja in recenziranja dobrih taborniških sestankov. Namen je zbrati, pregledati, preizkusiti na sestankih in na koncu privlačno objaviti dobre ideje za vse, ki bi radi še bolj delali z vodom.

Si vodnik? Si dober "program'c"? Imaš smisel in veselje za tehniko? Prekipevaš od idej? Si odgovoren in računalniško pismen? Bi delal na projektu, ki lahko postavi nove standarde dela?

Čisto enostavno: javi se na idejnica@taborniki.si. Za vsakega bomo našli delo, ki mu ustreza. Iščejo tako frišne zagrete vodnike kot "penzionerje s kilometri-no". Piši nam! Z veseljem ti bomo vse bolj podrobno predstavili in odgovorili na tvoja vprašanja.

NLB taborjenje - priložnost za poletno delo

ZTS v avgustu organizira poletni tabor otrok zaposlenih v NLB. Tabor bo izveden v Gozdni šoli v Bohinju med 1. in 5. avgustom 2016. Razpisana kapaciteta je do 50 otrok, starih med 6 in 14 let, zato želimo k sodelovanju povabiti do 6 vodnikov (končno število je odvisno od končnega števila prijavljenih otrok), ki bodo izvedli program taborjenja.

Pričakujemo:

- vodnike MČ in GG z vsaj 3-letnim vodniškim stažem,

Besedilo: Živa Novljan

- proaktiven odnos in polno sodelovanje pri prilagoditvi programa taborjenja (osnovni program je že izdelan, potrebno ga bo le nadgraditi),
- kakovostno izvedbo taborjenja skladno z vsemi taborniškimi standardi,
- vsebinsko poročilo o delu.

Nudimo:

- vso strokovno pomoč pri programskem in organizacijskem načrtovanju, opremo, ki je na voljo ZTS, in dodatno programsko opremo,
- bivanje v Gozdni šoli za čas taborjenja,
- plačilo 250 € bruto za izvedbo taborjenja med 1. in 5. avgustom ter povračilo potnih stroškov.

Za dodatne informacije oziroma oddajo prijave se obrnite na matic.stergar@taborniki.si.

Pridruži se odpravi na Roverway!

Še ne veš, kaj bi počel letošnje poletje? Je rodovo taborjenje prekratko? Postani del mednarodnega osebja na Roverwayu 2016 v Franciji! Več informacij na spletni strani slovenske odprave roverway2016.blogspot.si ali na roverway@taborniki.si.

Poskrbimo tudi za duševno zdravje

Besedilo in fotografija: Tadej Pugelj - Puggy

Da smo zdravi, večinoma povezujemo z odsotnostjo telesnih poškodb ali nalezljivih bolezni. Če se vprašamo, kaj je duševno zdravje, pa se največkrat znajdemo v nerodni situaciji.

Kot duševno zdravje smatramo stanje, ko se človek dobro počuti, je optimističen, ima pozitivno samopodobo in samospoštovanje, občutek moči, sposobnost soočanja s težavami in stresom ter učinkovito deluje v šoli (ali na delovnem mestu) in v prostem času. Duševno zdravje razvijamo s krepitvijo socialnih spretnosti: pripadnost skupini, vrstniška podpora ... in čustvenih spretnosti: zaznavanje in iskreno izražanje čustev, odzivanje na čustva drugih idr.

Duševne motnje še niso duševna bolezen

Posameznik ima lahko tekom svojega življenja različne težave na enem ali več področjih duševnega zdravja. Kadar te pomembno ovirajo njegovo delovanje, gre za duševne motnje. Med **najpogostejšimi duševnimi motnjami** so stresne motnje, tesnoba in depresija.

Zgodnji znaki, ki te opozorijo, da se s tvojim duševnim zdravjem nekaj dogaja, so razdražljivost, nespčnost, stres, slaba koncentracija, skrb, strah, žalost, občutek krivde, osamljenosti, nezmožnost vzpostavljanja odnosov ...

Ti znaki trajajo daljše časovno obdobje, teden dni ali več. Treba jih je jemati resno ter se o njih pogovarjati z ljudmi, ki jim zaupamo: starši, prijatelji, tudi vodniki. Z duševnimi stiskami se srečujemo vsi, z njimi pa se zaradi različnih osebnostnih struktur soočamo na različne načine.

Različne dejavnosti, ki nas veselijo in v njih ne pretiravamo, nam pomagajo krepiti duševno zdravje. Pomembno je tudi, da se zdravo prehranjujemo, se izogibamo škodljivim navadam in odvisnostim. Pomagata nam lahko sproščanje in meditacija.

Labirint na taborjenju

Ena od oblik sproščanja, krepitve vztrajnosti in potrpežljivosti ter razvoja samozavedanja je hoja po labirintu. Labirint je starodavni simbol, povezan s spiritualnim življenjem takratnih ljudstev. Simbol celovitosti, pot po njem predstavlja našo pot v življenju. Pomaga nam poiskati osredotočenost in uravnoveženost ter ustvarja prostor, da slišimo svoj notranji glas. Labirinti služijo za refleksijo, umirjanje in sproščanje.

Ker pozitivna klima na taboru nastane tudi na podlagi dobrega počutja (duševnega blagostanja), lahko labirint uporabimo za jutranjo meditacijo ali refleksijo dneva. Predstavlja način za umiritev po nastalem konfliktu in razmislek o možnih rešitvah.

Kako izdelati labirint?

Navodila za izdelavo osnovne variante najdete na povezavi stencas.taborniki.si/labirint. Material, ki ga lahko uporabite za izdelavo, so npr. kamni, pesek, trava, vrvice, zvečer tudi čajne svečke. Pokosite travo na poseben način, narišite labirint z barvo na trdo podlago (asfalt ali beton) ali nalepite lepilni trak na tla (v notranjih prostorih).

Gremo v naravo!

Besedilo: Matic Stergar, fotografiji: Pija Šarko

Gozdovi nas tako in drugače spet potrebujejo. Vsi skupaj, družba in mi, pa potrebujemo en lep taborniški opomnik za to, kako pomembno, lepo in potrebno je biti eno z naravo. Priložnost, da se zopet izkažemo, je projekt, ki ga predstavljamo.

Gremo v naravo!

Globalizacija, digitalizacija, borba za preživetje, občutek pomanjkanja časa, priložnosti, ki jih ponuja internet ... Ljudi vse bolj silijo v individualizem in virtualni svet. Izgublja se občutek za sočloveka, ker si ljudje večinoma ustvarijo premalo priložnosti, da bi se srečali in skupaj nekaj naredili. Taborniki poznamo rešitev! Zgodaj jeseni bomo povabili ljudi iz naših lokalnih okolij z nami v naravo, kjer bomo naredili dobro stvar za okolje in jim pokazali, kako izpolnjujoč je občutek ustvarjanja in preživljanja časa v naravi, ki ga sami tako dobro poznamo.

Neguj gozd ...

Po žledolomu 2014 smo se odlično izkazali in to dvakrat: s kriznim centrom v Postojni in akcijo Obnovimo slovenske gozdove. V slabem letu smo zasadili več kot 50.000 sadik dreves. Vse te in še mnoge druge spet potrebujejo našo nego. Iz njihove

neposredne okolice je potrebno očistiti podrastje in jim omogočiti prostor in svetlobo, sicer bodo odmrle.

... neguj sebe

Ne samo za gozd, tudi zase moramo skrbeti. Bivanje in ustvarjanje v naravi, brez ekranov in stresa, v sozvočju z okoljem in v odnosih z ljudmi nas mirita in bogatita. Sebi in drugim želimo pokazati, kako to taborniki počnemo, in tako z zgledom narediti korak k boljšemu svetu, ki ga soustvarjamo.

Kako bomo?

10. september je ključni datum, ko bomo izvedli glavno projektno aktivnost. Na različnih lokacijah po Sloveniji bodo lokalni organizatorji (rodovi, ki se bodo za to odločili) izvedli dogodke. Vsak dogodek bo sestavljen iz dveh delov - nege gozda (čiščenje okolice sadik in gozdna pedagogika) in taborniškega programa, s katerim želimo negi dati globlji pomen

ZAVOD ZA GOZDOVE
SLOVENIJE

10. september

in pa poskrbeti za proslavljanje dobrega dela, ki ga bomo opravili.

Za prvi del programa bo poskrbel strokovni partner projekta Zavod za gozdove RS. Za drugega, ki bo češnja na torti, smo zadolženi sami. Verjetno ste že opazili **Poziv za najboljšo idejo za projektno aktivnost** - še enkrat vabljeni, da staknete glave in prijavite idejo za aktivnost. Po roku za prijave bo komisija, sestavljena iz ožjega vodstva projekta, ocenila predloge in izbrala najboljše. Ti bodo potem uporabljeni v drugem delu programa.

Po izboru najboljših idej bo vodstvo projekta nadaljevalo s pripravami **programskih paketov** za lokalne organizatorje - rodove. Programski paketi bodo vsebovali: navodila za izvedbo programa, material za izvedbo, ki vsakemu rodu ostane v trajni lasti, predlog za lokalni komunikacijski načrt s predlogi besedil za medijska sporočila, poleg tega bomo ves čas podpirali projekt tako na spletu kot tudi vsebinsko s pomočjo rodovom - vse za dosego čim bolj kakovostnega in enotnega učinka.

Rodovi bodo programske pakete prevzeli, se organizirali v svojih okoljih in, prepričan sem, izvedli akcijo, ki bo presegla svojo predhodnico Obnovimo slovenske gozdove.

Zakaj sploh bi?

Da bi projekt uspel, morajo biti zadovoljeni interesi vseh vpletenih. Pri načrtovanju smo se trudili ves čas imeti to v mislih.

Taborniki (ZTS) želimo:

- narediti družbenokoristno, vsebinsko polno akcijo, ki spreminja svet na bolje;
- širiti sporočilo skavtstva na najbolj žlahten način z zgledom, skozi delo in skozi našo vsebino;
- notranje okrepiti povezanost (krepi območja, identifikacijo s taborniki).

Območja želijo ponovno utrditi svoj namen, se aktivirati, krepi svojo vlogo v organizaciji.

Rodovi želijo vsako jesen pripraviti kakovostno propagandno akcijo v svojem lokalnem okolju, ki jih afirmira kot kakovostno mladinsko organizacijo in prinaša nove člane.

Posameznik želi:

- zabavo in občutek koristnosti;
- ponos ob dobro izvedenem projektu, ki prinese korist njegovemu rodu in tabornikom;
- nabirati izkušnje in kompetence, ki mu bodo pomagale v življenju in pri vstopu na trg dela.

Projekt je že deležen velike pozornosti in priznanja, saj ga bo sofinancirala fundacija Glasniki miru (Messengers of peace), v njem bosta sodelovala dva strokovna partnerja in odziv vseh tabornikov, ki jim projekt predstavimo, je navdušen. Stopimo skupaj in naredimo nekaj, na kar bomo kasneje ponosni!

Miha svetuje: Spremljajte Stenčas in taborniški Facebook za aktualne informacije!

WOSM in WAGGGS s skupnimi močmi v novo triletje

Besedilo: Eva Bolha, slika: Pascale Vandersmissen

Konec triletja 2010-2013 je postalo jasno, da mora postati sodelovanje med WAGGGS in WOSM v Evropi bolj strukturirano z jasno zastavljenimi cilji.

V Oslu bomo konec junija sprejeli že drugi memorandum o soglasju, ki bo potrdil in še poglobil sodelovanje obeh regij. Vsaka organizacija zase ima veliko znanja, izkušenj, moči in vpliva na dogajanje v nacionalnih skavtskih organizacijah v Evropi, zato je bila združitev moči smotrna odločitev. Na zadnji združeni konferenci v Berlinu leta 2013 je bil sprejet in podpisan **Memorandum o soglasju** obeh organizacij z dvema večjima ciljema. Prvi cilj je bil razvoj učinkovitih in trajnostnih skavtskih organizacij v Evropi preko izmenjave izkušenj, mreženja, boljše komunikacije, novih finančnih virov in izobraževanj. Drugi cilj pa je predvidel vrednotenje prispevka mladih in odraslih prostovoljcev ter prepoznavanje pridobljenih večšin pri zaposlovanju. V sklopu tega cilja sta se obe organizaciji pričeli povezovati z drugimi evropskimi mladinskimi institucijami. V praksi pa je memorandum pomenil skupno delovanje obeh komitejev na mesečni ravni in organizacijo več skupnih dogodkov. Eden takih je bila Akademija v Portu, ki so se je udeležili Nina

Kapelj, Miloš Borovšak, Jona Mirnik in Gašper Cerar.

Na finančnem področju je bil ustanovljen sklad za izobraževanja (LTF), kamor lahko organizacije prijavljajo različne projekte, ki se tičejo izobraževanj. Tudi ZTS je v tem letu na ta razpis prijavila projekt **ALT tečaj za države jugovzhodnega dela Evrope** in uspešno pridobila sredstva za tečaj, ki bo potekal konec avgusta v Gozdni šoli v Bohinju.

In kako naprej? Oba komiteja sta pripravila predlog novega sporazuma, v katerem predlagata nadaljevanje izvajanja obeh ciljev prejšnjega triletja. V luči begunske krize je postala pomembna tudi tema **družbenega vpliva taborniških organizacij**, zato bo nekaj moči v naslednjem triletju namenjeno tudi prepoznavanju in krepitvi družbenega vpliva preko projektov na nacionalni in lokalni ravni.

Sodelovanje med WOSM in WAGGGS na evropski ravni je bilo v zadnjih treh letih zelo produktivno, zato se lahko nadajamo, da bo sprejetje novega memoranduma prineslo samo še boljše rezultate, ki pa se jih moramo naučiti izkoriščati tudi na nacionalni ravni.

Nejc je na tekočem: Dogajanje na evropski taborniški konferenci bomo lahko spremljali tudi preko strani Suetko Tabornik na Facebooku!

Taborništvo kot preventiva pri medvrstniškemu nasilju

Pri vsakodnevnih stikih med mladimi prihaja do različnih oblik sodelovanja, tudi do konfliktov ali celo nasilnih dejanj. Omejevanje medvrstniškega nasilja ni izziv zgolj šole, temveč celotne lokalne skupnosti. Na OŠ Simona Jenka Kranj smo skupaj s partnerji izvajali projekt, s katerim smo želeli prispevati k celovitejšemu spoprijemanju s tem pojavom preko aktivnega partnerstva v lokalni skupnosti. Nosilec projekta je Inštitut za kriminologijo, pomembni partnerji pa kranjski taborniki, Rod Stane Žagar - mlajši, s katerimi smo skupaj organizirali tri taborne v Marindolu. Klemen, Eva, Jure in Ana niso poskrbeli le za šotore, taborni ogenj, orientacijo, lov na lisico in socialne igre, temveč so bili del tima. Skupaj smo reševali nastale konflikte, poskrbeli, če je bil učenec osamljen, v stiski ali izločen iz skupine. Načrtovali smo aktivnosti, kjer so bili otroci uspešni

in sprejeti. Mnoge taborniške dejavnosti omogočajo prav to, zdravo preživljanje prostega časa v naravi, z vrstniki, in učenje preko poučnih taborniških iger. Otroci so se naučili pomagati vrstniku, ki se znajde v primežu nasilja, in tlakovati pot prijateljstvu. Zvečer je zagorel taborniški ogenj, ki nas je vse še bolj povezal. Takrat so tudi moji spomini odtavali: na taborjenja, vodove sestanke, mnogoboje, vodniške tečaje, kjer smo sodelovali, se zaljubili in predvsem nekomu pripadali. Taborništvo je imelo pomembno vlogo v mojem življenju in je vplivalo na odločitve, da želim delati z mladimi. Ko sem opazovala tabornike, ki so bili nekoč tudi moji učenci, sem bila ponosna na mlade ljudi, ki svoje delo opravljajo z veliko mero odgovornosti in ljubezni do otrok. Verjamem, da je bil naš projekt tako uspešen tudi zato, ker smo ga soustvarjali skupaj. Naj zaključim z ljubim pozdravom: Z-D-R-A-V-O!

Ingrid Klemenčič

Družinski zagon

V sklopu projekta Za zdravje mladih smo taborniki II. SNOUB Ljubo Šerčer preko rekreacije želeli tako pri otrocih in mladostnikih kot tudi starših vzbuditi zanimanje in veselje do gibanja. Zato smo v času 26. Športnega vikenda Maribora izvedli program Družinski zagon, s katerim smo informirali okoli 1000 ljudi. Družine smo spodbujali k pohodu do Trikotne jase na Pohorju,

kdo prejme zdrave lokalno pridelane nagrade našega sponzorja kmetije Fingušt Hecl, pa je odločal najboljši povprečen čas vzpona. Na stojnici pri spodnji postaji Pohorske vzpenjače smo ponujali domače jogurte in skutine namaze ter izvajali delavnico Zdrav TO GO obrok. Pripravili smo zdrave prigrizke: energijske ploščice, piškote, čičerikin prigrizek in pirine štručke ter recepte delili z mimoidočimi. Ponosni smo, da se

Foto: Športni vikend Maribora

je pohoda udeležilo kar 72 ljudi, od tega 30 otrok in mladostnikov, tudi taborniški člani. S kvantitativnimi in kvalitativnimi rezultati aktivnosti bomo nadgradili obstoječi program za vsakoletno izvedbo, saj želimo ponuditi primerne vzgojno-izobraževalne možnosti za optimalno zadovoljevanje potreb mladih.

Kaja Dragšič

Foto: Mojca Rolih

Rušavec in konj

V soboto, 23. aprila, se nas je 14 malih Ruševcev in 2 veliki Ruševki podalo na lipicanski vodov izlet v Divačo. Izlet je bil nagrada, ker smo bili zelo pridni, da ni vodnica niti enkrat ostala brez glasu zaradi nas. Starši so nas pripeljali v Divačo, nato pa smo v pričakovanju prehodili dobra 2 kilometra, ker smo želeli čim prej videti te bele lepote ...

Tudi ta akcija se je začela s pravili, a začuda zanimivimi, ker smo prejeli veliko koristnih napotkov. Vodnica nam je povedala, da se ne smemo konju nikoli približati od zadaj, da ne smemo delati nepredvidljivih hitrih gibov, da si konji prav tako kot ljudje zaslužijo nežno besedo in roko, da konj lahko začuti naš strah ... Naučili smo se pravilnega krtačenja, izvedeli, zakaj so konji obuti, da najmanjši konj na svetu Einstein meri le 35 cm, za največjega pa je veljal konj Brookie, ki je meril 2,18 m in imel kar 1300 kg! Naučili smo se pravilnega vodenja na povodcu, nadeli smo si čelade in se preizkusili v jezdenju.

Nekateri smo se izkazali za prave talente! Posebno jahalno točko pa so nam pripravile divaške punce pod mentorstvom učitelja jahanja Žarka Kariža, lastnika konj. Nekateri taborniki so bili tako navdušeni, da so se še isti teden vrnili in začeli svojo jahalno kariero. Zato bi se radi zahvalili trenerju Žarku, ker je dovolil, da si izposodimo konje in "prilastimo" njegov hlev!

Maja Penko

Utrgani že 65 let

Postojnski Kraški viharniki smo 6. junija praznovali naših 65 let. Kot se za najstarejši še delujoči taborniški rod spodobi, smo na mestnem trgu in v parku pripravili pravo taborniško žurko. Vabljeni so bili prav vsi postojnski otroci, ki so se preizkusili v številnih taborniških in netaborniških aktivnostih. Streljali so z lokom in se potepali po temnem, skrivnostnem labirintu, se spremenili v indijance in si v indijanski vasi pripravili taborniške hrenovke, se zabavali ob Strelastiki in se z armafleksi topli na kozi. Iskali so skriti zaklad, izdelovali zapestnice in ognje iz sladkarjev, najbolj navdušeni pa so bili nad kanujem na koleščkih! Zabavno popoldne se je prevesilo v večer, v zboru so novi člani svečano prisegli in dobili težko pričakovane rutice. Ob večerji (pravi taborniški golaž je bil na meniju) smo klepetali in se spominjali vseh dogodivščin in neumnosti, ki smo jih ušpičili do sedaj. Sledil je večerni ogenj ob spremljavi 10 uglasenih kitar in naših ubranih glasov. Najlepše je praznovati po

Foto: Pija Šarko

taborniško. Ob zvoku kitare pod zvezdnatim nebom. In v družbi najboljših prijateljev. Sedaj pa RKV-jevci le nadaljujemo tradicijo in bomo utrpani še naprej!

Nina Kapelj

Poletni seznam

Besedilo: Martin Justin

Dolgo časa sem razmišljal, kako bi uredil tale seznam "poletnega branja in gledanja". Bi knjige in filme uredil po starosti, za katero so primerni, po težavnosti, po letu izida, po abecednem redu inicialk avtorjev?

Potem sem se spomnil na seznam, ki sem ga ob koncu prvega letnika srednjega šole dobil od profesorice za slovenščino. Preprost seznam 40 knjig, oštevilčenih in naključno razporejenih, natisnjen na bel A4 list, ki je še vedno prilepljen na steno nad mojo mizo in ga spet, kot že ničlikokrat poprej prečesavam s pogledom, se spominjam vseh krasnih knjig,

ki mi jih je pokazal, vseh avtorjev, ki sem jih zaradi njega spoznal. In odločil sem se, da bo tak tudi moj seznam - preprost, a hkrati zgovoren, brez opisov knjig in filmov ali ocen od 1 do 5, brez starostnih omejitev ali lestvice težavnosti. Seznam najboljših knjig ali filmov, ki sem jih prebral ali pogledal v zadnjih letih in bi jih iskreno priporočil komur koli.

Knjige

Amelie Nothomb: **Metafizika cevi**
 Lawrence Durrell: **Aleksandrijski kvartet**
 Kenzaburo Oe: **Potrgajte poganjke, postrelite otroke**
 Bernhard Schlink: **Bralec**
 Charles Bukowski: **Špeh na kruhu**
 Haruki Murakami: **Norveški gozd**
 (oziroma kar vse njegove!)
 Ryu Murakami: **Skoraj popolna modrina**
 Anthony Burgess: **Peklenska pomaranča**
 Aleksander Hemon: **Knjiga mojih življenj**
 Milan Kundera: **Neznosna lahkost bivanja**
 Sylvia Plath: **Stekleni zvon**
 José Saramago: **Esej o slepoti**
 Javier Marías: **Tako belo srce**
 Umberto Eco: **Baudolino**
 Vladimir Bartol: **Al Araf**
 Jostein Gaarder: **Zofijin svet**
 Douglas Adams: **Štoparski vodnik po galaksiji**
 Kurt Vonnegut: **Klavnica 5 ali Otroška križarska vojna: Dolžnostni ples s smrtjo**
 Brina Svit: **Smrt slovenske primadone**
 Mihail Afanasjevič Bulgakov: **Mojster in Margareta**
 Italo Calvino: **Če neke zimske noči popotnik, Kozmokomične**
 Natsume Soseki: **Koprnenje**
 Kazuo Ishiguro: **Ostanki dneva**
 Agota Kristof: **Šolski zvezek**

Jack Kerouac: **Na cesti**
 Izidor Cankar: **S poti**
 Juan Gabriel Vasquez: **Zvok stvari, ki padajo**
 Virginia Woolf: **Orlando**
 John Fowles: **Mag**
 Gabriel Garcia Marquez: **Sto let samote**

Filmi

Mladost (2015)
 Mustang (2015)
 Volčja družina (2015)
 Timbuktu (2014)
 Šund (1994)
 Izvor (2010)
 The Babadook (2014)
 Trainspotting (1996)
 Božje mesto (2002)
 Citizenfour (2014)
 Exit Through the Gift Shop (2010)
 2001: Vesoljska odiseja (1968)
 Monty Python in Sveti gral (1975)
 Divje zgodbe (2014)
 Grave of the fireflies (1988)
 Kava in cigarete (2003)
 Sol zemlje (2014)
 Memento (2000)
 Donnie Darko (2001)
 Nenavadna usoda Amélie Poulain (2001)

LISJAKI LOVIJO RIBE

PIŠE: TOMZI RIŠE: ŠEKI

Kitara in strune

Besedilo in fotografiji: Gašper Cerar - Gape

Strgana struna nam predstavlja oviro pri igranju, marsikomu pa je menjava strun tuja. Kakšne strune sploh kupiti in kako jih zamenjati, je izziv, s katerim se soočajo mladi kitaristi ali njihovi starši, ki tega še nikoli niso počeli.

Poznamo dve vrsti kitar. **Akustične kitare** imajo tanjši vrat, manjši trup in kovinske strune. **Klasične kitare** imajo širši vrat, bolj poln trup in najlonske ("plastične" strune), s tem da so zgornje tri ovite s kovinskim ovojem.

Najprej preverite, kakšno kitaro imate, da boste vedeli, kakšno vrsto strun morate kupiti. Nikar ne dajajte kovinskih strun na klasično kitaro, tudi če ste doma med pospravljanjem našli star paket ali bi na svoji kitari radi slišali kovinski zvok. Kovinske strune se napenjajo močneje kot najlonske in tako lahko poškodujete vrat kitare. Seveda obstajajo tudi električne in bas kitare, ki imajo prav tako svoje strune.

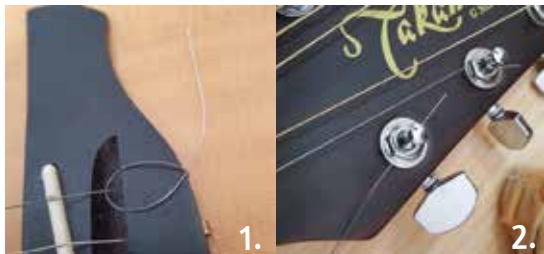
Katere strune naj kupim?

Odpravite se v trgovino po strune in na steni s strunami je možnosti ogromno. Veliko različnih proizvajalcev, cenovnih razredov in tudi debelin. Najbolje je, da za nasvet povprašate prodajalca, vendar je dobro, da tudi sami veste, kaj potrebujete.

Najprej se ustavimo pri **cenovnih razredih**. Kitarske strune, dostopne v običajnih glasbenih trgovinah, stanejo od okoli 9 do 20 €. Če se odločite za spletni nakup, lahko nekaj evrov tudi prihranite. Od znamke in cenovnega razreda je odvisna življenjska doba strun. Po določenem času strune otopijo in izgubijo tisti pravi zven, tudi če kitare ne igramo pogosto. Takrat je čas, da strune zamenjamo. Razlog za menjavo strun ni samo strgana struna. Več bomo odšteli, dlje časa bodo strune zdržale. Ob zmerni uporabi jih je priporočljivo menjati na približno eno leto.

Debelina strun je po navadi označena z oznakami very light, light, medium, heavy in podobno, pri čemer so lahke strune (light) tanjše in težke (heavy) debelejše. Debelina strun je označena s številčno oznako, ki označuje debelino strune v milimetrih. Za akustično in električno kitaro: 0,11-0,42, najtanjša struna ima premer 0,11 mm, najdebelejša 0,42 mm. Strune za klasične kitare imajo oznake, odvisne od proizvajalca, zato se ob nakupu pozanimajte katere debeline so. Prednost tanjših strun je ta, da je igranje

nanje bistveno lažje. Pritisk na strune je bolj nežen, zato je za začetnike priporočljivo, da igrajo na tanjše strune. V nasprotnem primeru lahko izgubijo voljo do igranja, ker bo za čist ton potrebno veliko več napora. Slabost tankih strun pa je ta, da imajo manj kakovosten zven. Debelejše strune dajo bolj poln zvok in so za tiste z bolj sofisticiranim sluhom primernejša izbira. Priporočljivo je tudi, da ohranjate debelino strun pri menjavi, saj s tem ohranjate enako napetost vratu.

Kaj pa menjava strun?

Zamenjati moramo vse strune, saj bo v nasprotnem primeru nova struna izstopala z drugačnim zvenom. Ko menjamo struno, zamenjamo eno po eno. Nikoli ne odvijemo vseh strun naenkrat, saj tako ohranjamo napetost in pravilen lok vratu. Struno najprej odvijemo, tako da jo lahko snamemo. Nato novo struno vpnemo pri spodnjem delu trupa. Pri akustičnih kitarah je to nekoliko lažje, saj imajo strune na koncu bunkico, s katero se zataknejo. Pri klasični kitari je treba narediti vozel (glej sliko 1). Nato struno pri glavi vstavimo le za centimeter ali dva skozi luknjo na navijalcu (glej sliko 2) in začnemo z napornim navijanjem strune v smeri urinega kazalca. Ko je struna dovolj napeta, z enakim postopkom zamenjamo naslednjo struno.

Na koncu strune malce **segrejemo in raztegnemo**. Vzamemo manjšo krpo in drgnemo po struni gor in dol, da jo segrejemo. Nato jo z roko še malo nategnemo. Strune uglasimo in postopek ponovimo enkrat do dvakrat. Sedaj pa le veselo na delo. Pripravite svojo kitaro za pravo taborniško poletje, stare strune pa le ohranite, označite in pospravite, saj lahko sredi tabora pridejo prav, če se kakšna strga!

Nekoč, nekje Tabu

Foto: Pija Šarko

A
Mogoče kdaj in kje živeli so ljudje,
h7 E c#7 f# h7 E
ki ni bilo jih strah pokazati roke v rokah.

A
Mogoče kje in kdaj obstajal tak je kraj,
h7 E c#7 f#
kjer je živel nekdo, nekdo, ki bi mu mar bilo.
h7 E
Nekdo ...

A G D
Ki bi zbral pogum, ki bi znal poljubiti z besedami
d
in res hudo bi to počel
A c#7 h7 E
in bi mi pustil, da vase bi ga vzela in ljubila bi.
A G
Ki bi me ujel, ki bi me pogrel,
D d
ki me pijano bi objel, ko vrnem se domov,
A c#7 h7 D
in mi dovolil, da pojem mu v postelji sredi noči.
d
Nekoč, morda, nekje, nekdo.

REFREN:

A c#7 h7
Če je kje usoda, naj udari!
D

Naj pokaže smer.

A c#7 h7
Sreča je povsod, a je daleč,
D
ko hodiš naokrog.

A c#7 h7
Če je kje usoda, naj udari!
D

Naj pokaže smer.

A c#7 h7
Sreča je povsod, a je daleč,
d
ko hodiš okrog ...

A
Mogoče kje in kdaj ti priznam,
h7 E c#7 f# h7 E
da imam zate pol srca, da bi ti rada dala ga.
A G D
Če bi zbral pogum, če bi znal poljubiti z besedami,
d
kot stokrat prej si to počel,
A c#7 h7 D
a si jih pustil pri tisti, ki je vzela, a ljubila ni.
d
Nekoč, morda, nekje, s teboj.

REFREN 2x

18.–27. julij	GOOTjam	zlet gorenjskih rodov
julij in avgust	Tečaji in usposabljanja ZTS	izobraževanja
31. julij–15. avgust	Roverway	mednarodno srečanje

3. september	TOTeM	odbojgarsko tekmovanje
	Ilirska Bistrica	PP+
	Več na rusevci.si/totem	Rod snežniških ruševcev Ilirska Bistrica

15. september	22. obletnica ustopa ZTS u WOSM	taborniški praznik
---------------	---------------------------------	--------------------

23.–25. september	Republiško orientacijsko tekmovanje (ROT)	orientacijsko tekmovanje
	Okolica Škofje Loke	PP, RR in grče
	Več na rot.rutka.net	ZTS in RSK Škofja Loka

1. oktober	Taborniška akademija	taborniško izobraževanje in posvet
	Bo znano kmalu!	PP, RR in grče
	Več na Stenčasu	ZTS

3. oktober	Svetovni dan otroka	mednarodni dan
------------	---------------------	----------------

7.-8. oktober	Grajska orientacijska fešta (GROF)	orientacijsko tekmovanje
	Stari grad, Celje	GČ+
	Več na grof.rdgo@gmail.com	Rod II. grupe odredov Celje

25. julij–2. avgust 2017	MOOT	mednarodno srečanje
	Taborniški center Ólafjóttsvatn, Islandija	PP, RR in grče
	Rok prijav: 1. julij 2016	Cena: do 1000 €
	Več na eva.bolha@taborniki.si	Islandska taborniška organizacija Skátamál

1.–10. avgust 2017	Zlet 2017	slovensko taborniško srečanje
	Okolica Velenjskega jezera	13–18 let
	Več na zlet.taborniki.si	ZTS

Opala! Foto: Pija Šarko

Tamle je kamera. Foto: Arhiv XI. SNOUB

Zadnja plat

Ureja: Matic Pandel

Ful drugačen! Foto: Suzana Podvinšek

Sumljiu čajček ... Foto: Blaž Verbič

Kar za mano. Foto: Mojca Rolih

BISHAFLACKH
Škafacka

ROT 23.-25.9. ŠKOFJA LOKA ROT.RUTKA.NET

Zlet 2017

Hej, ti! A ti nekaj povem?
Slišal sem, da bo naslednje leto
v okolici Velenjskega jezera potekal
zlet, vseslovenski tabor, namenjen
tabornikom med 13. in 18. letom
starosti.

Hitro si
rezerviraj termin
od 1. do 10. avgusta 2017 in
se pripravi na nepozabno
izkušnjo!

Preveri nas na
zlet.taborniki.si.

